1040

L'Home que s'havia de.

ARCHIVO TEATRAL MODERNO
Balmes, 81, pral., 1.ª
Tel. 2530979 - BARCELONA

L'HOME QUE S'HAVIA DE MORIR

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Aquesta obra és propietat del seu autor, i ningú, sense el seu permís, podrà reimprimir-la ni traduir-la.

La Sociedad de Autores Españoles es l'única encarregada de cobrar els drets de representació.

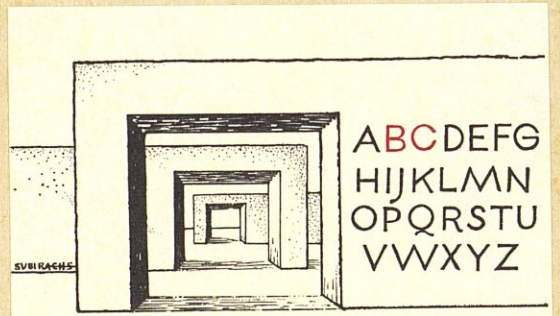

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Redacció i Administració: Laureà Miró, 202 St. Feliu de Llobregat

JOSEP MARIA PLANES

L'HOME QUE S'HAVIA DE MORIR

FARSA FOLLETINESCA EN CINC ACTES

EDICIONS MARFANY
Laureà Miró, 202
Sant Feliu de Llobregat

REPARTIMENT

Nelly	Elvira Jofre.
Magdalena . .	Maria Morera.
Clàudia. . . .	Maria Teresa Gay.
Torrat	Doménec Aymeric.
Romagosa. . .	Antoni Gimbernat.
Ramon. . . .	Avelí Galceran.
Llantíes. . . .	Just Gómez.
Marqués . . .	Pere Gener.
Pep	Francesc Ferrandiz.
Policia. . . .	Josep Soler.
Doctor. . . .	Antoni Martí.
Taverner . . .	Llorenç Duran.
Criat	Ramon Banyeres.

Direcció: Carles Capdevila.

Estrenada la nit del dia 4 abril 1930 al Teatre «Novedades»

ACTE PRIMER

L'escena representa un salonet íntim, a casa de Nelly. Mobles de bon gust. En general l'habitació té un aire «de garçonnière.» Sobre una tauleta, un gramofon de maleta, obert.

Abans d'aixecar-se el teló, se sent el gramofon que toca un tango.

L'escena està il·luminada per una làmpara amb un gran pàmpol, col·locada sobre una tauleta, que està situada davant de la que aguanta el gramofon.

Nelly, assentada en una butaca, escolta el tango. Fuma una cigarreta.

ESCENA I

NELLY i desseguida MARQUES

(En acabar-se el disc, Nelly tomba la placa dòna corda, i torna a engegar el gramofon. Després s'en va cap a la seva butaca fent, passos de tango.

MAR. (Entrant per la porta del fons) Ola!

NELLY (Amb indiferència) Ola.

(Una pausa. El Marqués s'assenta en una butaca, davant de Nelly.)

MAR. Vols fer el favor de parar el gramofon?

NELLY No.

MAR. Molt amable... Ja saps que els tangos em molesten.

NELLY Doncs a mí, no.

MAR. Bé, es igual. (S'aixeca i atura el gramofon.)

NELLY Què fas? Però... que et penses que ets l'amo?

MAR. No. Això m'ho pensava abans. Però encara m'agrada de guardar les aparències.

NELLY. Guardar les aparències!; ara ho has dit. Es l'únic que tú saps fer.

MAR. Que ja és saber fer alguna cosa. Et penses que és tan fàcil com això?

NELLY. No sé, però és una enssarronada inútil. Al cap i a la fí, tothom se n'adona.

MAR. I ca! Les aparències són la única cosa que no enganya.

NELLY. Si, creu-t'ho, explica-ho als criats, per exemple. Quantes mesades els devem.

MAR. No ho sé. La quantitat dels deutes és una cosa que no m'ha interessat mai.

NELLY Els haguessis de veure tot el sant dia, com jo, ja t'interessaria més. En fan una cara!... A taula, quan em serveixen, sembla que tiren pà a les oques... Quina falta de respecte.

MAR. Es que tú no n'has sapigut mai de fer-te respectar. No pots fer un pas, no pots dir una paraula, que no demostris desseguida que tot això; els vestit, la casa, el benestar, tot et ve gran.

NELLY. Què vols dir amb això?

MAR. Vull dir que em sap greu de veure que tan estàs avui com el dia que et vaig treure del «Bataclan». Fa a la vora de quatre anys que estem junts i no t'ha servit de res. Sempre aquesta falta de gust, de distinció!... Et podies haver fixat una mica amb mí, que diantre!

NELLY. Ai, noi que estàs carregat de romansos! Què potser volies una dona sàvia?

MAR. No. una dona sàvia, no. No sé si és l'ésser savies el que les fa tornar lletges, o l'ésser lletges el que les fa tornar sàvies, però el fet és que, pobretes, no són pas gens engrescadores. Jo voldría només que et facis càrrec de la teva situació; ja no ets una ballarina del «Bataclan», ets l'amiga d'un marqués.

NELLY. D'un marqués! Ai, no em facis riure... (canviant de to) Et deus haver barallat amb la dona i ara vens aquí a ferme pagar el malhumor... Què... què no vol esquitxar més? (Fent gest de diners.)

MAR. (Posant-se les mans al cap) Oh!...

NELLY Si, està clar, això de fer de marqués com a única ocupació, és una feina bastant mal pagada... Sobretot quan la que té els diners és la senyora Marquesa...

MAR. Calla, dona, calla! Una mica de discreció, per favor...

NELLY. Vols que calli? Doncs bé: tocaré el gromofon.

MAR. No! Tampoc!

NELLY. Quin home! No et deixa parlar, no et deixa tocar el gramofon... Què vols que faci doncs per distreure'm? També m'has privat de rebre les meves amigues...

MAR. Però que no ho veus que són unes xicotes insuportables?

NELLY Ai, si fa o no fa diuen les mateixes ximpleries que les teves senyores de l'alta societat.

MAR. Si, però les diuen amb una veu més alta, i això sempre és un inconvenient.

NELLY Vaja, prou: si has vingut aquí només per fer una escena ja pots tocar el dos. No m'atabalis...

(S'aixeca i posa una placa al gramofon)

MAR. T'he dit que no, hi prou! (S'aixeca i atura al gramofon, que havia començat a tocar. Nelly i Marqués queden drets, cara a cara, i s'increpen.)

NELLY. Tossut!

MAR. Ximpleta!

NELLY. Pocasolta!

MAR. Ordinària!

(Callen tots dos i queden drets uns instants mirant-se amb odi. Després, giren en rodó i se'n van a seure cadascú a la seva butaca, donant-se l'esquena l'un a l'altre. En aquest moment entra el CRIAT.)

ESCENA II

NELLY, MARQUES i CRIAT

CRIAT (Apropant-se al Marqués, molt ceremoniós.) El senyor Marqués pensa amb nosaltres?

MAR. (Amb malhumor) Què?

CRIAT Que si el senyor Marqués pensa amb nosaltres...

MAR. Això són coses de la senyora!

(El criat fa una reverència i s'en va al costat de Nelly)

CRIAT La senyora pensa amb nosaltres?

NELLY Què vol dir?

CRIAT. Els meus companys m'han encarregat de recordar respectuosament a la senyora, que la senyora encara no els ha pagat les tres últimes mesades. I estan decidits a plegar ara mateix, si...

NELLY. I a mí que m'explica! Això son coses del senyor!

(Nelly i Marqués segueixen assentats donant-se l'esquena, un a cada banda d'escenari. El Criat se'n torna al costat del Marqués.

CRIAT. Tal com m'esperava, la senyora opina que això son coses del senyor Marqués, i...

MAR. Vàgise'n a la fresca!

(El criat torna al costat de Nelly)

CRIAT. El senyor Marquès m'acaba de dir que me'n vagi a pendre la fresca, però no ho faré sense recordar respectuosament a la senyora...

NELLY Vàgise'n a fregar!

(Se sent tocar el timbre de la porta. El Criat queda sol al mig de l'escena)

CRIAT. (A part) A fregar... a pendre la fresca... Valdrà més que em quedi! (Es col·loca al fons de l'escenari. Entra el senyor Romagosa).

ESCENA III

NELLY, MARQUES, ROMAGOSA I CRIAT

ROM. Oh! oh! què fa aquest jovent? Vostés sempre juntets! oh! quin espectacle més bonic! Senyoreta Nelly... (Li besa la mà) la felicito, cada dia està més bonica. No hi ha res com la pau i la tranquilitat per conservar la bellesa... (Dirigint-se al Marqués) I vostè, senyor Marqués? (Li dona la mà) Ah!, sempre aquesta cara obtimista, això dòna gust!

MAR. Vostè exagera, senyor Romagosa...

ROM. (Donant-se compte, de sobte, de la fredor ambient) Si... sembla que no estan gaire animats, eh? (Pausa, Romagosa es mira el rellotge) Bé, disposo de deu minuts justos. Voldría parlar amb vostè, senyor Marqués...

MAR. Com vulgui...

NELLY Els deixaré. Vostés deuen tenir feina...

ROM. Si, una mica.

(Nelly surt)

MAR. Estic molt content de que hagi vingut senyor Romagosa. Tinc de demanar-li una cosa.

ROM. Jo també n'hi tinc de demanar una a vostè.

MAR. Encantat de poguer-lo servir.. I, escolti: em podría avançar trenta mil pessetes?

ROM. Que faran cent seixanta mil...

MAR. No ho he comptat...

ROM. Naturalment, vostè està per damunt d'aquestes menudències... Precisament és sobre aquesta qüestió que tinc de fer-li una pregunta: vostè sap el que és un xec?

MAR. Què vol dir?...

ROM. Veurà: el xec és un instrument de crèdit que serveix per retirar diners pertanyents al signatari. Però quan el signatari no té diners a casa del seu banquer, i, al contrari, té un descobert de cent seixanta mil pessetes (Veient el Criat que s'acosta) oh! quina habitació més ben posada! En els més petits detalls es veu el gust exquisit de Nelly...

CRIAT. Perdoni que insisteixi prop del senyor Marqués, per obtenir una resposta.

MAR. Quina impertinència!

ROM. Vagi, home, vagi. Li prometo que demà ho arreglarem tot.

CRIAT. Des del moment que és el senyor Romagosa el que ens ho promet... Cregui que ens deixa molt més tranquils.

MAR. Apa, ja es pot retirar!

(Criat saluda i se'n va)

ESCENA IV

MARQUES I ROMAGOSA

ROM. Doncs, tornant al que li dèia quan un senyor, per mitjà d'un xec, intenta retirar diners que no posseiex, executa allò que els financiers i els magistrats en diuen el «timo» del xec sense provisions. Es més perillós que el «timo» de les misses. El «timo» de les misses surt bé algunes vegades sobretot si es dirigeix contra un transeunt que bada. Pero el «timo» del xec sense provisions es dirigeix sempre contra un banquer; i un banquer que badi, és una varietat molt rara dintre del ram... Figuri's que aquest matí m'han presentat...

MAR. Si, ja sé el que vol dir... No passi ànsia, tot s'arreglarà.

ROM. Està clar! Ja m'ho pensava que es tractava d'un malentés. Vostè rai, les pot arreglar tan bé aquestes petites diferències! Una entrevisteta amb la seva senyora, i...

MAR. Oh! la meva senyora!...

ROM. Posseeix una gran fortuna, tots ho sabem. Està clar que el sogre de vostè va tenir la prudència de casar la seva filla amb certes precaucions de caràcter econòmic... Però, vaja, estic segur que la marquesa no tindrà cap inconvenient...

MAR. Cap inconvenient, diu? Si ho sapigués! Aquesta tarda hem tingut una escena terrible. Ja li he explicat, pam ençà, pam enllà, la situació en que em trobo. Li he demanat diners. M'ha dit que no, rodonament. He insistit, però tot ha estat en va.

ROM. Oh, aquestes dones, sempre tan incomprensives...

MAR. Incomprensives, potser no és ben bé la paraula... Finalment, ha tingut la delicadesa de prevenir-me que no intentés demanar diners al servei, perque també sobre aquest punt ella ja tenía preses les seves precaucions.

ROM. I... després?

MAR. Després? S'ha dedicat amb un gran entussiasme a preparar l'equipatge. Aquest vespre surt, amb els dos petits, per un llarg viatge, a l'estranger.

ROM. Així, doncs... res a fer?

MAR. Res a fer!

ROM. Caram, caram... la situació es complica... Perquè, ja li

seré franc; el truc del xec sense provisions no té pas importància. Ja l'he pagat i, sobre aquest punt ja estem arreglats.

MAR. Aleshores?...

ROM. Aleshores, hi ha la qüestió d'aquestes lletres... Aquestes lletres que són a compte de vostè i que venen firmades pel seu sogre... Vostè les ha endossades a uns joiers en pagament d'unes joies que s'ha revengut al comptat, amb el cinquanta per cent de pèrdua. Res, un joc de criatures. Les lletres porten la firma del sogre de vostè, però jo no crec pas que el seu sogre les hagi firmades... Es una mica empipador, tot això, oi?

MAR. (Molt dramàtic.) En aquest cas, digui que no em queda altre remei que...

ROM. (Fredament.) Evidentment, senyor Marqués, no li queda més remei que morir... Però, li adverteixo que no té cap necessitat de morir-se personalment.

MAR. No entenc...

ROM. Que no té cap necessitat de morir-se personalment, li he dit.

MAR. Si no s'explica més clar...

ROM Tinc una combina... Fa molt temps que hi estic pensant. Vostè es recorda de la sorpresa que va tenir ara fa dos anys, quan li vaig fer firmar una pòlissa de segur de vida, per dos milions de pessetes, a profit de la senyoreta Nelly, que vostè acabava de conèixer aleshores?

MAR. Si, me'n recordo... La quantitat és tan enorme!

ROM. Soc jo el que pago les anualitats... Vostè s'ha demanat, sovint, quina mena d'interés podía tenir jo en aquesta combinació, que no em dòna cap mena de garantía pel cobrament dels diners que li he deixat i que, en càs de que vostè es morís, l'única que se'n beneficiaría sería la seva amiga.

MAR. Veurà, jo en això de les finances hi entenc tan poc ..

ROM. Més val així!... Vostè ja sap, també, que he tingut interés que la senyoreta Nelly ignorés en absolut tota aquesta operació.

MAR. No l'entenc, francament...

ROM. Ja m'entendrà. Suposi que la mort de vostè sigui probada. La seva amiga cobra dos milions...

MAR. La meva mort!

(A mesura que ha anat avançant el diàleg, el Marqués es va posant nerviós. No sap que fer-se dels dits. El cigarret que fuma se li apaga a cada moment i prova de tornar a encèndre'l.)

ROM. No faci aquesta cara, home, no n'hi ha per tant... Deixi

aquest cigarret, no se'n sortirà pas.., Li parlava, ara fa un moment, de les lletres firmadas pel seu sogre, el qual no vol pas dir que el seu sogre les hagi firmades realment... Ara li parlo de la defunció oficial del Marqués de Llagostera, el qual no vol pas dir que el Marqués de Llagostera s'hagi de morir personalment... Una falsificació, tant es pot escriure sobre una làpida mortuòria, com sobre una lletra de canvi, no troba?

MAR. Senyor Romagosa, ja sap que aquesta mena de bromes no em fan cap gràcia.

ROM. Molt bé, molt bé... Si un cadàver és enterrat sota el nom del Marqués de Llagostera, la Companyía d'Assegurances està obligada a pagar dos milions de pessetes a la senyoreta Nelly.

MAR. No té pas l'intenció de convertir-me en còmplic d'un assassinat?

ROM. I ara!.. Qui li parla d'assassinat? Jo li parlo d'un personatge que morirà tranquilament, de mort natural, dintre del seu propi llit, sota del seu propi nom...

MAR. Però... la meva dona... els meus fills... els criats...

ROM. Vostè té una torreta als afores, molt discreta, on hi podrà morir tranquilament, cuidat per una enfermera escullida, sense que ningú el molesti... No diu vostè que la seva senyora i els seus fills han sortit de viatge cap a l'estranger?

MAR. Evidentment... Però el... el...

ROM. El personatge que el substituirà? No ens costarà res de trobar algún moribond a l'hospital; ens el podrem endur fàcilment, sota qualsevol pretext filantròpic. D'això m'en cuido jo.

MAR. I jo... després... que faré?

ROM. Vostè se'n anirà a viure a l'estranger amb la seva amiga, amb un nom fals, i el milió de pessetes a la butxaca.

MAR. El miliò, ha dit?

ROM. Naturalment! L'altre milió em pertoca a mí per cobrarme el que li he avançat i a títol de comissió pel negoci. Al cap i a la fí, soc jo el que l'ha montat. Em sembla què és just, oi?

MAR. Però, i la meva situacio social?

ROM. La seva situació social no podrà pas aguantar-la el dia que sigui condemnat per falsificació... Perque el sogre de vostè, ja el coneixem, no farà ni un pas per salvarlo. El bon home posseeix uns principis d'honradesa extremadament rigorosos. Si vostè vol, no tindrà cap inconvenient en vendre café de Puerto Rico fabricat amb garrofes i cigrons, però això de posar el seu nom al

peu d'una lletra de canvi, ho troba digne de la pena capital.

MAR. (Posant-se les mans al cap.) Oh!

ROM. I, per altra banda, que l'importa a ell que a vostè l'envïin a presiri? Al contrari... La seva filla es queda amb el títol de Marquesa, que és el que li interessava, i de passada es desempallega d'un gendre més aviat indesitjable.

MAR. (Atabalat.) Oh!

ROM. Crègui'm... serà molt millor que s'estalvïi tots aquests disgustos de família, i que se'n vagi amb la senyoreta Nelly a fer un viatge d'enamorats per Itàlia...

MAR. Un viatge d'enamorats!...

ROM. Pénsi-s'hi...

MAR. M'hi pensaré.

ROM. Vinga. Ja s'hi ha pensat prou. Les primeres mides a pendre, són: vostè es queda, de moment, a viure aquí, en aquesta casa.

MAR. Oh!

ROM. Demà, despedeix a tot el servei.

MAR. Oh!

ROM. Vostè no surt ni en forat ni en finestra.

MAR. Ai!

ROM. Jo ja el vindré a veure de tant en tant.

MAR. Ah!

ROM. També em cuidaré de fer còrrer els primers rumors sobre la seva malaltía, per que després la notícia de la seva defunció no vingui de nou.

MAR. Però, quina excusa li donaré a la Nelly?

ROM. Caram, tingui una mica d'imaginació, home! Fins aquí, tot m'ho he pensat jo. Inventi's qualsevol cosa!

MAR. Però, vol dir que ella em creurà?

ROM. I està clar que se'l creurà! Sobretot, si li conta una història ben complicada. Les dones no comprenen les coses clares. I, sobretot, cridi fort. Com més fort cridi, més raó semblarà que té.

MAR. Ho provarem!

(En aquest moment entra Nelly.)

ESCENA V

MARQUES, ROMAGOSA i NELLY

NELLY Caram, encara son aquí?

ROM. Si, però ja estem llestos.

NELLY Tanta estona xerrant... Ja deuen haver parlat de dones, oi?

MAR. No és veritat.

ROM. (A Nelly) Deixi'l dir... Si que és veritat.

NELLY (Picada) Ja m'ho pensava. Els homes no saben parlar de res més.

ROM. Cosa que ens fa molt favor, senyoreta. (Consulta el rellotge.) Ui! Me'n tinc d'anar corrents. He fet tart a una cita...

NELLY. (Maliciosa) Amb una senyora?...

ROM. No, amb un senyor. Es per això que he fet tart. Senyoreta... (Besa la mà a Nelly) Senyor Marqués (Li estreny la mà) a reveure, (A part al Marqués) Sobretot, cridi fort, eh? Fins demà.

Romagosa se'n va. Nelly i el Marqués es queden sols. Nelly, se'n va a seure a una butaca. Encén una cigarreta i es posa a fullejar una revista, amb gran displicència. Marqués resta dret, al fons, molt nerviós.

MAR. Nelly et tinc de parlar.

NELLY. (Amb indiferència, sense girar al cap) Ah!

MAR. (Cridant) Et dic que et tinc de parlar!

NELLY. (Igual que abans) Ah!

MAR. (Cridant) Es una cosa important, Nelly.

NELLY. (Sempre indiferent) Però tú ets capaç de dir alguna cosa important?

MAR. Sí!

NELLY. Ho dupto.

MAR. Els teus criats han estat avui, francament insolents. Es qüestió de despedir-los a tots.

NELLY. (Sorpresa) Què?

MAR. El que sents. Mentres busquem nou personal, decent i ben educat, t'hauràs d'acontentar amb una cuinera i una cambrera.

NELLY. (Irònica) Molt bé, senyor Marqués.

MAR. I encara una altra cosa.

NELLY. (Igual) Digui, digui, senyor Marqués...

MAR. De moment, em quedo a viure aquí.

NELLY. (Canviant de tó) A viure aquí? Per què?

MAR. Per... per què sí, vaja!

NELLY Ja és una raó...

MAR. No ho sé, però m'és igual. Ah! i no t'estranyis si veus que no surto al carrer.

NELLY. (Posant-se seriosa) I ara! Què t'has tornat ximple? Què en pensarà la teva família de tot això?

MAR. La meva família no en pensarà res, per que han sortit per un llarg viatge a l'estranger.

NELLY. Ah!... Aleshores?

MAR. Aleshores, et demano hospitalitat. Però sobretot, et demano discreció. Cal que ningú sàpiga que jo visc aquí. Ningú, exceptuant el senyor Romagosa. A més, a més quan parlis amb mí davant dels nous criats, em diràs... em diràs... em diràs Felip, a seques.

NELLY. Ai, Felip, quin nom més lleig!

MAR. Bé, doncs digue'm com té sembli. Una altre cosa, encara; als criats els donarem entenent que jo soc... que et diré ara?... Que soc... un quincaller a l'engrós, posem per cas.

NELLY. (Molt sorpresa) Felip .. quincaller a l'engrós... Escolta, que t'has tornat boig? (Aixecant-se) O, potser, què t'has fet d'alguna secta?

MAR. Sí. M'he fet de la secta dels homes pràctics.

NELLY. Em vols dir d'una vegada que representa tot aquest misteri?

MAR. Representa... Res; seria molt llarg d'explicar i tampoc ho entendries.

NELLY. Sí, està clar; soc tan ximple, jo!

MAR. Noia, no t'ho prenguis així. Escolta... vet-aquí... Estic en instància de divorci amb la meva dona.

NELLY. En aqnest cas, el ximple ets tú. Vols plantar la teva dona, que és la que té els diners? Que jo sàpiga, al matrimoni no més hi has aportat el teu monòcle. Si et divorcies, et tornaràs a quedar sol amb el monocle. La teva dona es veu que ja s'ha contentat, però el que es jo, com a únic capital, ho trobo insuficient.

MAR. Ja t'he dit que no ho entendries. La meva dona intenta una acció de divorci contra mí, a causa de les nostres relacions. De manera que és qüestió de que no se sàpiga que jo visc a casa teva. Vivint a casa teva em perjudico, judicialment parlant... Ho entens?

NELLY. No gaire.

MAR. Mira: si perdo el divorci, em quedo sense un clau. En canvi, si el guanyo, ella m'ha de donar la meitat de la seva fortuna.

NELLY. Te la donará,... a tú?

MAR. Si, dona. Serà per tú i per mí.

NELLY. (Entendrida) Ah!. ara et començo a entendre... I és per això que et vols amagar? Mira que ets murri!

MAR. Més del que et penses. Si tot va bé, i tú fas bondat, et tornaré a regalar un collar de perles com aquell que vas perdre.

NELLY. (Engrescada) Calla, bojot!

MAR. Però és qüestió de que siguis prudenta i discreta. Ni una paraula a ningú de tot això.

NELLY. I tot aquest temps estaràs tancat a casa? Com t'avorriràs...

MAR. No ho creguis... (S'abracen) L'amor fa fer tantes coses? (Li fa un petó al front.)

Fí de l'acte primer

ACTE SEGON

Una taverna de ínfima categoría. Al fons, a la dreta, la porta d'entrada, que dòna al carrer. Al costat de la porta, ocupant el centre de l'escena, el taulell. Quatre o cinc taules escampades per l'escena.

En aixecar-se el taló, Torrat i Pep estan drets davant del taulell, fent tertúlia amb el Taverner, que està al darrera. Poc després, Ramon.

ESCENA I

TORRAT, PEP, TAVERNER i a poc després RAMON

TORRAT. (Que està colocant un discurs a Pep i al Taverner) ...Doncs com us dèia, és una experiència que ja la va fer el poble cartaginés. Vosaltres sou encara massa joves per a que us en pogueu enrecordar. (Pausa; beu un glop i continua) Sembla que aquets xmples de cartaginesos, quan tenien set ho arreglaven bevent aigua. Ja us dic jo que eren una gentussa!... On ha anat a parar el poble cartaginés? Ah! ha desaparescut, vet-o-aquí, i a desaparescut perque no bevía res fortificant per sostenir-se mentres que els grecs, quins uns els grecs! encara s'aguanten com si tal cosa...

PEP. De debó?

TORRAT. I tant! Els grecs s'han conservat perque bevien unes consumacions de deixem encendre. Tot això ho he llegit en un llibre d'Història de la meva noia.

TAV. Digue's, doncs, que deu ser bonic de mirar aquest llibre..

TORRAT. (Donant-se importància) Sí, peró s'ha de saber llegir entre ratlles, sapiguer trobar el sentit de la cosa... L'alcohol és una cosa tan ben trobada, que tan et conserva si te'l fiques a dintre com si tu et fiques a dintre d'ell.

PEP. Si, ja ho havia sentit a dir, alxò. Però no recordo si m'ho van explicar o és que ho vaig trobar al diari.

TORRAT. Ho dupto; els diaris per un regular, no més s'ocupen de problemes que no interessen a ningú.

TAV. (A Torrat) Peró, vós con diantre les heu aprés totes aquestes coses?

TORRAT. Bevent i llegint. Bevent, per conservar-me i llegint per fer-me alló que en diuen una cultura.

PEP. Ah!, si tot el proletariat ho fes com tu...

TOARAT. Ja ho pots ben dir; d'altra manera els anirien les coses...

(Entra Ramon. Va vestit d'empleat de funerària)

RAMON. Bones tardes a tothom...

TORRAT (A Ramon) Quantes vegades t'ho tinc de dir que no vull que vinguis a beure amb mí, vestit d'aquesta mena de manera?

RAMON. Perdona, noi, però és que no he tingut temps de mudarme.

TORRAT. Si, si... De tan tractar amb morts has acabat per perdre tot el respecte als vius. Ja saps que aquí davant del taulell no hi admetem uniformes professionals.

PEP. No t'hi enfadis Torrat; ja saps que el Ramon s'estima el vestit civil com nosaltres mateixos.

TORRAT. I ca! El que té és vanitat, ganes de fer el maco...

TAV. Be, vaja deixeu córrer...

TORRAT. Com volgueu (A Ramon) Però que sigui l'última vegada o si no faré un estropici. (Reprenent el discurs) I, tornant al que us déia: sembla que els americans són els cartaginesos d'avui en dia. Des de que s'han entregat a la metzina aquàtica, son un poble que fa pena. Un poble que acabarà per desaparèixer, vet-o-aquí, i em sap greu de no viure prous anys per a poguer veurer-ho ámb els meus propis ulls.

PEP. Hi ha qui diu que seran invadits pels japonesos...

TORRAT. Si, s'ha dit això però no es pas la meva idea. Els japonesos són una gentussa que és remullen amb té, que és una altra porquería que no més serveix per debilitar. A còpia de veure ja veieu quina fila fan: grocs com una llimona i tan ratats que amb prou feines poden obrir els ulls.

RAMON. Caram, avui he tingut feina amb una clienta...

TORRAT. Ramon, ja saps que et tinc privat de que ens parlis dels teus clients. No és un tema de conversa gens presentable. Déixa'ls tranquils allà on són els teus clients...

RAMON. (Continuant, sense fer cas) Era una clienta de tercera clase; pesava ben bé aquells cent vint quilos. Em pensava que hauríem de fer dos viatges al cementiri, per poguer-la traginar...

TORRAT. Ja m'ho temía! Aquest (Referint-se a Ramon) aprecia els

clients segons el pés...

RAMON. Com vulguis, però potser passava dels cent vint quilos, ves el que et dic. Sembla que estava hidròpica.

PEP. Com dius?

TORRAT. Ja t'ho explicaré jo, per que el que és aquest... Això de l'hidròpica com ell diu, és una malaltía constitucional aprovada per l'Acadèmia de Medicina, i que ataca als bevedors d'aigua incorretgibles i degenerats. I... està clar, tots acaben com aquesta desgraciada dels cent vint quilos...

PEP. Quina pena!

ESCENA II

Els mateixos i LLANTIES, que entra pel fons

LLAN. (S'asseu en una taula del primer terme, a la dreta.) Ep, porteu-me un vermut!

TAV. Va! (Agafa la consumació i la porta al client, En veure'l, el reconeix.) Caram, Llanties, tú per aquí? Quin sant s'ha trencat el coll que t'hagis decidit a venir-nos a veure?

LLAN. Res... questions del negoci...

(Torrat, Pep i Ramon fan grup a part davant del taulell.)

TAV. Molt bé, home, molt bé! I què, com van les coses?

LLAN. Ja t'ho pots pensar. Com sempre.

TAV. Encara continues fent d'estudiant de medicina?

LLAN. I per què no? Encara estic entre el segon i el tercer curs. Mai m'he pogut moure d'aquí.

TAV. Gairebé et podrien concedir el títol de metge per drets d'antigüetat.

LLAN. Home, els ho agraïría. Mentrestant, com que no puc firmar receptes, em dedico a firmar proclames d'un aire més aviat poètic que científic, per productes farmacèutics. I, escolta, no ha vingut ningú a demanar per mí?

TAV. No pas per ara. Que esperes algú

LLAN. Sí, un senyor que m'ha citat aquí.

TAV. Un senyor... i t'ha citat aquí?

LLAN. Si, home, sí; un senyor. un senyor de debó. Tan poca confiança tens amb la fama del teu establiment?

TAV. Home, veuràs; per un regular, la gent de la societat prefereixen anar al Ritz.

(Ramon i Pep, qne feien grup al fons amb el Torrat, agafen a aquest, el fan assentar en una cadira i el venten amb un diari. Mestres ha durat l'escena entre Tavarner i Llanties, el Torrat ha begut molt.)

RAMON. (Al Taverner.) Ep, tú, sembla que aquest no es troba gaire bé...

TAV. Què passa?

TORRAT. Res, no és res. Semblava que el cap se me'n anava una mica.

PEP. Potser la beguda t'ha afectat...

TORRAT. A mí, fer-me mal la beguda? A no ser que aquest galifardeu (Pel Taverner.) hi hagi tirat aigua...

TAV. I ara! Que t'has cregut...

TORRAT. (Aixecant-se.) Veieu? Ja està passat. No ha estat res... Portam un altre glopissó, per matar el cop.

RAMON. No, home, no. No facis el valent. Anem a donar un tomb, que et toqui una mica l'aire...

TORRAT. L'aire, a mí?

PEP. Sí, home, t'anirà bé...

(L'agafen suaument i se l'emporten, un per cada braç.)

TORRAT. (Al Taverner.) No en feu càs d'aquest parell de ximples. Els segueixo per que no vull fer el tossut i no és creguin que estic ensofrat. Ja veureu com d'aquí cinc minuts tornem a ser aquí.

TAV. Sí, no estarà mal pensat. Perque em sembla que marxeu sense pagar...

(Torrat, Ramón i Pep, surten.)

ESCENA III

TAVERNER, LLANTIES I ROMAGOSA

(Entra Romagosa i se'n va de dret a la taula de Llantíes).

ROM. (A Llantíes, donant-li un cop a l'esquena) Grácies a Déu que t'atrapo! No saps el que m'ha costat de trobar la teva direcció.

LLAN. Si jo ho hagués sapigut, senyor Ramogosa, cregui que...

ROM. Res. Si tornes a canviar de pis, fes el favor d'avisar-m'ho. Ja saps que en un moment donat sempre et puc menester.

LLAN. Ai, més el tinc de menester a vosté, no es pensi! Per exemple, em podía deixar vint pessetes?

ROM. Ja en parlarem. Precisament venía per proposar-te un negoci.

LLAN. Que es tracta de llençar algun específic? Hi tinc la mà trencada.

ROM. No. Es una altra cosa. Et proposo de cuidar un malalt a domicili.

LLAN. Però jo no soc pas metge... Ja ho sap vostè.

ROM. No hi fa res. El que necessito no és pas ben bé un metge. Tú ja vas bé pel cas. Cobraràs vint pessetes cada día i dúes mil al final.

LLAN. Al final del tractament?

ROM. Això mateix. Al final del... tractament.

LLAN. Però, va de debó?

ROM. I tant! Veuràs: més que un metge, el que necessito és un home discret... Ah! i el que necessito, so bretot és trobar un malalt.

LLAN. Com s'entén? Encara no té el malalt?

ROM. Encara no. Però compto amb tú per trobar-lo.

LLAN. Francament, això no està bé, senyor Romagosa... Vostè es riu de mí,

ROM. No, Llantíes, no. Parlo seriament. Es tracta d'una obra filantròpica. Jo conec una vella dama, plena de bons sentiments, que té una torreta als afores, una torreta que no li serveix de res. Aquesta santa dona ha tingut l'idea de fer-hi transportar un malalt molt malalt, molt malalt, un moribond, més ben dit, per endolcir-li els darrers dies a còpia d'afecte i de tendresa.

LLAN. Déu ser una prometença.., Però, aquesta bella dama, perquè no s'adreça directament a l'Assistència Pública?

ROM. Jo li he aconsellat que es dirigís a tú perque, el que ella vol, és un malalt interessant i recomanable. Un cas que faci bonic, vaja. Tú l'escolliràs.

LLAN. Veurà, mal m'està el dir-ho, però amb el temps que fa que m'ocupo de medicina, no és estrany que ja hi comenci d'entendre una mica...

ROM. Naturalment... Tú tens entrada a tots els hospitals, oi? I coneixes un grapat de metges...

LLAN. Tots els que fa vint i cinc anys que han acabat la carrera, els tracto de tú. Per cert que ara em recordo que el doctor Molins té un servei a l'hospital. Es un amic. Ens podrà servir molt bé. Me'n ocuparé.

ROM. Ah! sobretot, sigues discret amb el doctor Molins. Pàrla-li, només, d'una obra filantròpica. No li diguis on faràs transportar el malalt.

LLAN. No sé pas com podría dir li, si ni jo ho sé.

ROM. Ja ho sabràs... Una altra cosa, encara: necesitarem, també, una infermera, una dona discreta, a la qual nosaltres li direm el que ens convingui, i prou.

LLAN. Jo... jo tinc una amiga, sap? (Vergonyós) Res, allò que es fa... En penso que una vegada en va cuidar un de malalt. (Canviant de to) Però, escolti: a que ve tot aquest misteri?

ROM. No hi ha tal misteri... De moment, pensa amb això: vint pessetes diàries, dues mil pessetes després... El malalt serà presentat a l'infermera amb el nom de... és a dir, amb un nom que no sigui el seu. Serà qüestió de fer-li aquesta idea, sota qualsevol pretext.

LLAN. Ja veurà, sigui'm franc: que és tota aquesta combina?

ROM. Ja t'ho he dit; una obra filantròpica!

LLAN. Caram, ja ha d'haver canviat vostè, que ara es decideixi a perdre el temps amb obres filantròpiques!

ROM. No t'estranyi. En el fons, encara que no ho sembli, tots som uns monstres de bondat.

LLAN. No. no .. Cal que m'ho digui tot. Jo no em vull barrejar amb un negoci que no sigui correcte. I tota aquesta història, francament, em fa mala espina.

ROM. Ai sant cristià! Tú sempre tan sentimental! Per això et llueix tan el pél. Escolta, home, escolta...

(Romagosa és posa a parlar amb veu baixa amb Llantíes. En aquest moment entren Torrat, Pep i Ramon.)

ESCENA IV

ROMAGOSA, LLANTIES, TORRAT, RAMON, PEP i TAVERNER

TORRAT. Apa, esteu contents? Ja hem donat un volt. Oficialment ja torno a estar curat. (Al Taverner.) Noi, dona'ns un vaset de qualsevol cosa, que amb aquest passeig, hem agafat set.

RAMON. Recòrda't del que t'ha dit la teva dona...

TORRAT. (Al Taverner.) Ah, si! Resulta que hem tingut la satisfacció de trobar la meva senyora... Sempre són boniques les escenes de família. Però avui sembla que la meva senyora no ha estat gaire amable, oi?

PEP. No, realment...

TORRAT. Ja veieu el cas que en faig. Ni me'n recordo.

RAMON. Bé, no facis el valent, que ja sabem com les gasta la Magdalena... (Fent gest de pegar.)

TORRAT. (Repetint el gest.) A mí? I ca! Això era abans... Des de que vaig presentar-li els meus programes de revolta, ui, com han canviat les coses!

RAMON. Sí, bé... Però recorda't d'abans d'ahir, que si no arribo a ésser jo que m'hi vaig ficar entremig...

TORRAT. Veuràs, la xicota estava nerviosa i, en aquests casos, un se n'ha de fer càrrec. No en sabràs mai, tú, de tractar

les dones. Si no em voleu creure, pregunte-ho als de l'escala...

RAMON. Sí, ja sé que has deixat correr la llegenda de que ets tú el que la pegues a ella...

PEP. Quines ganes de donar-se importància!

TORRAT Bé, no en parlem més. Quant és tot això? (Fent gest de pagar.)

TAV. Quatre pessetes setanta i bon profit.

TORRAT. (Butxaqueja sense trobar diners.) Quatre pessetes setanta has dit?... Caram! Altra vegada aquesta poca vergonya?

RAMON. Què et passa?

TORRAT. Res, coses de la dona: abans, per saber si jo tenía diners, ho demanava a les cartes. Ara ha trobat un sistema més fàcil, ella mateixa em buida les butxaques...

PEP. De manera que no portes cap cèntim?

TORRAT. Sembla que no...

PEP. Dimoni, ja és ben trist de trobar-se en aquests casos, quan és té una filla que és dedica a perdre collars de perles de trenta mil pessetes, com aquell qui res...

TAV. I que encara té la barra de fer-ho posar als diaris!

RAMON Bé, deixem-ho còrrer. Això són assumptes de família.

PEP. Que t'empatolles tú! Jo dic que si em trobés sense un clau, com el Torrat, i tingués una filla com ell té, amb casa parada, criats i auto, d'altra manera ho arreglaría. L'obligació d'una filla que hagi fet sort, és de protegir els seus pares i no deixar-los morir de set.

TORRAT Què vols dir amb tot això, troç de cò iam? Que sabeu vosaltres de la meva filla! Pobra noia! No n'he tingut res a dir, mentres s'ha portat com cal.

(Segueixen parlant, fent grup davant del taulell.)

ROM. (Aixecant-se.) Doncs, entesos, oi?

LLAN. Ben mirat, no és pas correcte...

ROM. No fem mal a ningú. Al contrari, endolcim els darrers dies d'un moribond. Fem una bona obra, vet-o-aquí. Es que ja no t'agrada a tú de fer bones obres?

LLAN. No és gens correcte pel que fa referència a la companyía d'assegurances.

ROM. Un día o altre havíen de pagar. Que això sigui més aviat o més tart, no té pas importància.

LLAN. I després, fer-me passar per metge!...

ROM. En saps tant com un altre qualsevol. I després de tot, des del moment que el malalt que has de triar no li queda cap esperança de viure, no ets pas a temps a ferli mal... Entesos, doncs? (Es treu un bitllet de la cartera i el dona a Llantíes.)

LLAN. Què hi farem! Entesos...

ROM. Ja era hora! I ara un bon consell: això dels escrúpols, creu-me, guarda-ho per quan siguis ric.

(Romagosa li dona la mà i se'n va. Llanties és queda sol a la taula, contemplant el bitllet. Després s'el fica a la butxaca, és treu un diari i és posa a llegir.)

ESCENA V

LLANTIES, TORRAT, RAMON, PEP i TAVENER

TORRAT. (Seguint el seu discurs) Res a dir no en vaig tenir mentres és va portar com cal... Ballava al «Bataclan» i no es féia pas mal veure, pobreta. Tan aviat se la veia amb l'un com amb l'altre; ens presentava els seus amics, que eren uns senyors que anaven molt a l'hora, quan es tractava de convidar a fer una copeta... La meva dona havia llegit a les cartes que la noia acabaria els seus dies en un estanc o en una situació semblant, agradable i lucrativa, si no tenia la desgràcia de trobar l'home ros encarnat en el rei d'espases. L'ha ben trobat el rei d'espases! Es des del dia que va agafar relacions amb aquest marquesot, que la meva filla s'ha pervertit. No sabeu pas fins on ha arribat! Ell l'ha feta entrar de ballarina a l'Opera, que ja us dic jo que és un catàn!...

RAMON. Una vegada vaig tenir un client que, mentres va ser viu, sembla que hi treballava en aquesta Li van fer un sepeli que us dic jo que donava goig de veure...

TORRAT. Prou! No ens parlis més dels teus clients... Porta mala sombra.

RAMON. No sé si en creureu, però el van enterrar a les onze del matí i a les tres de la tarda encara hi havien senyores que tiraven versos i senyors que feien discursos. Els enterraments amb versos deuen ésser agradables pels difunts. que tenen temps per perdre, però...

TORRAT. (Interrompent-lo) T'he dit que prou! Quines ganes de remoure els difunts. (Canviant de tó) I tornant a la conversa: sis vegades que he anat a casa la senyoreta Nelly—per que ara es diu Nelly, des de que s'avergonyeix del nom dels pares—sis vegades que el porter m'ha engegat a la fresca.

PEP. Per que no devies anar prou ben vestit. Aquesta gent hi són molt mirats amb això...

RAMON. Haver m'ho dit, i t'hauria deixat la meva levita! Traient la placa n'hi hauria hagut prou. (Veient que Torrat agafa un sifon amb gest d'amenaça) Bé, home bé jo t'ho dèia a fí de bé!...

TORRAT. Si, es veu que el sol fet de veure un home amb gorra ja

els enaltera les sangs a aquests refinadassos... No és pas culpa meva que jo hagi fet els primers passos prop del Marqués de Llagostera, sempre està bé de la part d'un sogre de fer els primers passos cap al costat del gendre...

RA. I PEP. Hum!, hum!

TORRAT. Del gendre!... L'altre dia me'ls vaig topar, ell i la meva filla, que baixaven del cotxe. Jo que m'avenço graciosament i els saludo com es fà entre senyors. El Marqués no em va pas correspondre. Quant a la noia, es va tornar curta de vista en el sentit de que no veia el seu pare únic a una distància d'un metre i mig.

RAMON. I com va acabar la cosa?

TORRAT Amb el triomf de l'autoritat paternal, hauria acabat, però van venir uns guàrdies, i com que aquest sempre es posen del costat del que va més ben vestit...

PEP. Si, són una gent que no saben distingir.

TORRAT Com han canviat les coses! (Tendre) On són aquells temps que cada diumenge al vespre la noia venía a casa amb una ampolleta sota de cada braç? L'ha ben pervertida aquest pinta del monòcle! He sentit dir que, ara, la noia beu aigua mineral.

RAMON, PEP i TEV. Oh! I ara!

TORRAT. (Que ha estat bevent contínuament, es comença d'excitar) Però espereu-vos. Encara no té vint i un anys la petita. A puntades de peu la faré tornar a casa la seva mare!

RAMON. I ca!

PEP. Què has de fer, tú!

TORRAT. No us ho creieu? Ah que ho faig demà mateix?

RAMON. (Burleta) Demà? Demà serà un altre dia. Em jugo qualsevol cosa que no hi vas ara. La beguda de tots m'hi jugo...

TORRAT. La beguda de tots? Doncs som-hi; ja veuràs si et surt cara la festa! (Taverner els serveix més vasos)

PEP. Bé, no t'ho prenguis massa a la valenta. Aquesta revifalla de dignitat paternal et podría rependre.

TORRAT. (Descompost) Es que m'ha desafiat, aquest... I a mí quan em desafien... ai la mare, quan em desafien!

RAMON. Si, mentre no sigui a treballar...

TORRAT. A treballar! Uix, quina angúnia.!. (Torna a beure) A puntades de de peu us dic que la faré tornar a casa... Ara ho veureu...

TAV. Bé, no facis un drama, ara. Ja t'ha passat l'edat...

TORRAT. Es que aquest m'ha desafiat... Ara veureu si... A puntades de peu, us dic...

(Surt cap el carrer, fent tintines. Ramon i Pep el segueixen.)

LLAN. (Al Taberner) Que els hi passa a aquests?

TAV. Res, estan una mica picats... Es veu que el vi li ha sacsejat els sentiments paternals...

(Se sent un soroll a fora. Seguidament, entren Pep i Ramon portan el Torrat a pes de braços.)

TAV. Què ha passat?

PEP. Es veu que està marejat. Ha donat tres passos i ens ha caigut tan llarg com és.

(Ageuen el Torrat sobre unes cadires)

LLAN. (Acostant-se al Torrat) Aquest home ha perdut els sentits!

PEP. Oh, no n'ha tingut pas mai gaire d'això...

LLAN. Potser que anessin a buscar un metge.

TAV. (A Llanties) Tù mateix, no pots fer el fet?

LLAN. Home, si t'hi empenyes... (amb intenció) Peró com que em sembla que es tracta d'un bon client de casa teva..., francament no m'atreveixo.

TAV. Tan diràs, tan diràs...

LLAN. Aneu a buscar un metje, creieu-me.

PEP. Ja hi vaig jo. (Surt corrents)

ESCENA VI

TORRAT, LLANTIES, RAMON, TAVERNER, i, por després, PEP i DOCTOR. Més tard, MAGDALENA

(Llantíes ausculta i examina el malalt, mentres els altres el venten)

TAV. (A Ramón) Què us en sembla?

RAMON. Mentres estan així, no hi entenc res. Ara si fos mort, us hi podría dir la meva.

TAV. (A Llantíes) I a tú, que te'n sembla?

LLAN. Com a semblar-me, no em sembla res. Però sempre fa bon efecte de pendre'ls el pols... A veure, molleu-li una mica els llavis amb aigua fresca.

(Taverner porta un vas d'aigua i el posen als llavis del Torrat.)

RAMON. (A Llantíes.) Què sou metge, potser?

LLAN. Soc aficionat...

(Torrat comença d'obrir els ulls i paulatinament va tornant en si.)

TORRAT. (Amb veu febre) Ai, ai... On soc?... Tot volta... Tot volta...

LLAN. Calleu, calleu.

TORRAT. Tot volta... (Canviant de to) Ah, vet-aquí: és que estic borratxo.

RAMON. No; el que estàs és una mica marejat

TORRAT. I a mi que m'heu d'explicar! Tinc massa experiència...

LLAN. Ai! es veu que si...

TORRAT. (Adonant-se del vas d'aigua que el Taverner té als dits) Ex! que és això? Aigua? Aigua m'han donat? I vosaltres sou amics meus?

RAMON. Tranquilitzat i no et neguitegis...

TORRAT. Aigua... Vet-aquí per que em trobo malament... (Va per incorporar-se.)

LLAN. No us mogueu, si us plau...

TORRAT. Ai, ai, per què?

LLAN. Es pel vostre bé. Estigueu ben quiet.

TORRAT. Pel meu bé? Doneu-me una copeta de moscat i veureu com m'eixiribeixo.

TAV. Na pas per ara. Esperem el metge.

TORRAT. Metge has dit? Ara si que m'ho veig mal parat.

(Entra Pep i el Doctor. Aquest examina el malalt i després és dirigeix a Llantíes.)

DOCTOR. Què és això?

LLAN. Congestió. Ha caigut al carrer i l'han recollit. L'he examinat. La congestió és accidental, causada per l'alcohol, però em sembla que hi ha alguna altra cosa.

TAV. (Al Doctor.) Està molt afectat per la beguda, el pobre...

DOCTOR. (Al Torrat.) Fà molt temps que beveu massa, vós. Veieu? Això ha acabat per fer-vos una mala passada.

TORRAT. Oh, está clar, que ha de dir vostè! Un vaset mai ha fet mal a ningú. I quan heu begut un vaset, en beveu dos, en beveu tres... Ja se sap com va això...

DOCTOE. (Al Llanties.) Diat-hesis hereditària. (Al Torrat.) De que va morir el vostre pare?

TORRAT. Gràcies per l'interés, peró està ben bonet, ara per ara. Té setanta vuit anys i dóna goig de veure com cada día s'empassa aquell parell de porronets de ví. De vegades el tinc de renyar i tot...

DOCTOR. I la vostra mare?

TORRAT. La meva pobra mare va morir d'una imprudèndencia fatal. Va agafar un refredat i va cridar un metge. El meu parent (Pel Ramón.) que és funcionari a les pompes fúnebres, us podrà dir que tots els seus clients, a última hora han tingut d'heure-se-les amb un metge. No vull dir res contra els metges, però resulta que sempre en trobeu un al costat del cadàver. Quant el client és

especialment sapat i resistent, fins s'hi posen de dos en dos i no hi ha pas notícia de que ni una sola vegada no s'hagin sortit amb la seva.

DOCTOR. Què us fa mal? Sí;... el pit, quan estossegueu, oi?

TORRAT. I l'estómac! (Fent un ullet faceciós al Pep i al Ramón.) Això em rossega l'estòmac...

DOCTOR. Ah! l'estómac! A veure... (El palpa.) Està clar: dilatació.

TORRAT. Que dieu que hi tinc a l' estómac?

DONTOR. Dilatació.

(Llantíes. Doctor i Taverner li palpen l'estómac, fent signes afirmatius.)

DOCTOR. Evidentment...

LLAN. Es veritat...

RAMON. (Que l'han invitat a tocar-li l'estómac.) No que encara belluga!

(Doctor, Llantíes i Ramon fan grup a part. Pep i Taverner és queden al costat de Torrat, fent gatzara.)

DOCTOR. Bah! aquest pobre home no en té pas per tres mesos.

LLAN. De debó?

DOCTOR. (Amb un gest de circumstàncies.) Ai, desgraciadament.

LLAN. Al Doctor.) I està segur de que no passarà dels tres mesos?

DOCTOR. Es un càs perdut . Es una cosa d'aquelles que es veuen d'una hora lluny. Sembla mentida que vostè, que té tan bones disposicions, no se'n hagi adonat...

LLAN. Falta d'experiència, sap?

RAMON. I ara, doncs, que hem de fer?

DOCTOR. Vos direu!

RAMON. Oh, si fos qüestió d'enterrar-lo, demani. Peró mentres no més estan malalts, i vaig una mica perdut...

DOCTOR. Agafar un taxi i dur-lo a l'hospital cuita corrents.

RAMON. Pep, vés a buscar un taxi.

(Pep s'en va.)

TORRAT. (A Ramon.) Què diu el metge?

RAMON. Que sembla que no serà res ..

TORRAT. Ai, ai, ai! Això ha dit? Ara sí que em comença d'espantar!...

RAMON. No t'esveris, que jo soc aquí. Em cuidaré de tot...

TORRAT.. No cal, no cal.

MAG. (Entrant.) Qué encara és aquí, aquell poca vergonya?

TAV. De quin poca vergonya parleu, mestressa?

MAG. Quan parlo de poca vergonyes em refereixo sempre al meu marit. (Veient el Torrat.) I ara, que fas aquí, perdut?

RAMON. No li diguis res, pobret, que prou atrapat està... S'ha enfadat amb la noia, i, ja ho veus...

MAG. Amb la noia? Què en tens que dir de la noia, perdulari? Quins exemples li dones a l'àngel de Déu!

TORRAT. Ai, no em maregis... Es allò que passa,,, quan s'han begut un parell de vasos, un se sent un altre home...

MAG. Sí. I aleshores aquest altre home té ganes de beurese 'n un parell més...

RAMON. I aixi successivament!

DOCTOR. Senyora, deixi'l; al seu marit! Està millor del que sem bla.

MAG. Que en fa d'anys que ho sé. Peró no se'n fïi: ens enterrarà a tots.

RAMON. No, d'això ja me'n cuidaré jo.

PEP. (De la porta estant.) Apa, que el cotxe ja és aquí ..

TORRAT. Cotxe i tot? Està vist que no hi ha com trobar-se una mica malament, perque et tractin com cal.

MAG. Porteu-lo en cotxe perquè és distregui, el pobrissó...

TORRAT. (Als que se l'endúen.) Acompanyeu-me a la Santa Casa, perque si em deixeu sol amb ella, hauré d'anar-hi en més males condicions.

MAG. Fugiu d'aquí! Ja veureu si el faré anar dret, jo.

TORRAT. Magdalena, no t'excitis. Em sento venir l'últim badall. Ja pensaré amb tú. T'ho prometo.

PEP. Anem; no t'espantis.

TORRAT. Doneu-me un glop, que el cap se me'n va.

MAG. Arri!...

RAMON. Germana, plànye'l. Té els dies comptats.

MAG. Ja l'he tret altres vegades d'aquestes basques: una bona pallisa i oli en un llum.

TORRAT. Ai! que se'm dilata!

RAMON. La passió et treu el coneixement, germana: ets massa optimista... Que no ho veus que no tens home per vuit dies? La ciència ha dit l'última paraula.

MAG. Doncs jo li donaré els últims consols.

RAMON. No tens cor!

MAG. Passa, babau!

(Taverner, Pep i Doctor s'endúen el Torrat a pés de braços. Ramón i Magda surten darrera d'ells.)

LLAN. (Que s'ha quedat sol.) No en té per tres meses... El dúen a l'Hospital,.. Aquest és el meu home (Surt cap al carrer.)

Fí de l'acte segon

ACTE TERCER

L'escena representa el salonet-galeria d'una torre dels afores. Al fons unes vidrieres, travers de les quals es veuen els arbres del jardi

Alguns quadros penjats per les parets. En un lloc visible de l'escena, dos quadros antics representant uns cavallers del començament del segle XVII

Un escalfapanxes i, al damunt de la xemenèia, un rellotge.

En aixecar-se el teló l'escena està buida. Poc després entren Llantíes i Clàudia.

ESCENA I

LLANTIES i CLAUDIA (entrant)

LLAN. Vet-aquí la casa que serà el palau del meu ratolinet... (Tocant la barbeta a Clàudia) per una temporada. Què t'en sembla?

CLAU. Oh! que bonic! Em sembla que tant luxe em rependrà.

LLAN. Ja t'hi aniràs fent... Es molt més fàcil d'acostumar-se a l'abundància que a la misèria.

CLAU. I quins sillonassos més espaiosos! Creus que ens pot ser bo, tot això?

LLAN. I tan bo, com ens serà. Es una situacló esplèndida per tots dos...

CLAU. Suposo que serà millor que la de la darrera vegada... Aquella potinga per fer crèixer els cabells que el teu soci industrial ens feia vendre a la vía pública i que ens va portar una nit de dormir a la delega, com a benefici net.

LLAN. No, Clàudia... Ja t'he dit que es tractava de cuidar un malalt.

CLAU. Tú l'has de cuidar?

LLAN. Tots dos l'hem de cuidar... Jo soc el metge.

CLAU. (Rient) Ai la mare!

LLAN. No te'n riguis, Clàudia, no te'n riguis... Es tracte d'un cas desesperat.

CLAU. Ja n'ha d'ésser de desesperat que t'hagin vingut a buscar a tú. I jo soc l'infermera?

LLAN. Sí.

CLAU. I com s'ha de fer això?

LLAN. Oh, no t'hi enfundis... Jo sostinc la teoría de que les malaltíes han d'anar seguint el seu curs, deixar-les que vagin fent... Les malaltíes ja saben el que es fan

CLAU. Bé, i de quina mena de malalt es tracta?

LLAN. (important) Oh! és un home de món... El Marqués de Llagostera.

CLAU. Bufa! I com m'ho faré, pobra de mí per tractar un personatge tan distingit?

LLAN. Ui? No et preocupis per això. El marqués és un home molt senzill, molt demòcrata. Ja ho veuràs. Además, el pobre està tan malalt...

CLAU. De debó?

LLAN. Pobret. El doctor Molins, de l'Hospital, ha dit que no en tenía ni per un mes... I jo tinc confiança amb la paraula d'un príncep de la ciència. Además, cal que et fixis be amb això que et dic: el marqués de Llagostera està una mica guillat, com la majoría dels tocats del pulmó. I ara li ha agafat la manía de que el cuidin de rigurós incògnit, en aquesta casa... Es un treball ben pagat.

CLAU. Però va de debó que està tan atrapat?

LLAN. Pobra Clàudia, ja em faig càrrec que no ha d'ésser gaire divertit de conviure amb un moribond. Però pensa que després, la família et farà un regalet...

CLAU. Després... de què?

LLAN. Després... del tractament, vet-o-aquí. Per altra banda, ens veurem cada día... Eh, prenda? Aniré i vindré de la ciutat. Com que jo soc el metge.

CLAU. Això és el que m'estranya, que tú siguis el metge.

LLAN. Et penses que tothom és com tú? Per que m'has vist intervenir en activitats científiques més aviat poc brillants has perdut tota la confiança en el meu talent. Però ja veus com l'aristocràcia em considera...

CLAU. Pobra aristocràcia, que la veig malparada... I, escolta, on és ell?

LLAN. Quí?

CLAU. El marqués de Llagostera, el malalt...

LLAN. Ah! ara el portaran amb un cotxe, des de casa seva. Ja t'he dit que l'hi ha agafat la mania de venir aquí...

CLAU. Bé, però que li tinc de donar a aquest home?

LLAN. En aquest armari trobarás les medicines.

(Clàudia obre l' armari i llegeix les etiquetes de les ampolles.)

CLAU. (Molt sorpresa) Eh?!...

LLAN. Què passa?

CLAU. Conyac, rom, anís... Això són les teves medicines?

LLAN. El marqués necesita reconfortants. Això li donarà coratge.

CLAU. Peró, l'alcohol és bó pel que pateixen del pit.

LLAN. Sobre aquest punt les opinions divergeixen. Peró mentres la ciència reserva el seu dictàmen definitiu, farem l'assaig amb el marqués de Llagostera. Ja t'he dit que el pobre, està a les acaballes. De manera que val més donar-li tot el que vulgui. Això, al menys, guardarà un bon record de nosaltres.

(Se sent el claxon d'un auto, a fora)

CLAU. (Mirant per les vidrieres.) Hi ha un cotxe aturat a la porta del jardí.

LLAN. (Igual) Es ell. El vaig a buscar. Mentrestant, tu veste'n a dintre. Ja et cridaré per presentar-te al senyor marqués.

CLAU. (Sortint per la dreta) M'arreglaré una mica... Per malalt que estigui, aquestes coses sempre s'agraeixen.

(Llanties surt per l'esquerra i Claudia per la dreta. L'escena queda buida un monent.

ESCENA II

RAMON, LLANTIES i TORRAT

(Llantíes i Ramon porten el Torrat a pes de braços. Va tot embolicat amb mantes de llana. El deixen assegut en una butaca,)

RAMON. No ho dic per ofendre ningú, però ficats en un bagul, fan de més bon portar.

TORRAT. Bé, es pot saber d'una vegada que representa tota aquesta història?

LLAN. (Persuasiu) Està,clar que es pot saber... Però, calmeu vos, no us exciteu.,

TORRAT. Què no m'exciti? Ja fareu al favor d'explicar-me que tinc de fer, doncs... Estava dormint en el meu llit de l'hospital, i sense dir-me ase ni bèstia, m'agafen amb un braçat i em fiquen dintre d'un auto. Ens fem un tip de córrer i quan l'auto s'atura, veniu vós, em torneu a agafar com un farcell, i m'asseieu aquí. Em sembla que em puc permetre de demanar alguna explicació...

LLAN. Tantes explicacions com volgueu. De moment, us tinc

d'advertir que no es tracta de res de mal, es tracta d'una obra filantròpica.

TORRAT. Filan... què?

RAMON. Filantròpic... Es com hidròfil... Paraules dolces... Idees humanitàries,..

LLAN. Fi-lan-tró-pi-ca. De filantropía. Amor a la humanitat i amor al pròxim.

TORRAT. Molt bonic... molt bonic... I jo què hi tinc a veure amb tot això?

LLAN. Us hem tret de l'hospital amb permís dels directors. Si el que us proposo no us convé, sempre sou a temps i tornar a l'hospital... Ja us he dit que estem carregats de bones intencions.

TORRAT. Aneu a saber!... A més a més, la presència d'aquest (per Ramon) no és per animar a ningú.

RAMON. No t'espantis... He vingut com a particular.

TORRAT. Per començar, qui sou vós?

LLAN. El doctor Miquel Llantíes.

TORRAT. Ah! si... Ja us recordo. Sou el que em vàreu venir a veure dues vegades, amb el metge de l'hospital. Dimarts li vàreu demanar: Està segur de que es morirà abans d'un mes?» De quí parlàveu?

LLAN. (Evasiu) No sé...

TORRAT. Jo sí que ho sé! Parlàveu de mí.

LLAN. No, us ho asseguro,..

TORRAT. No, si no us cregueu que m'afecti gens!...

RAMON. Si; a aquest res no l'espanta, mentre no sigui treballar.

LLAN. Què estàveu molt bé a l'Hospital? Què us distreia aquella vida?

TORRAT. Home, s'hi podía estar millor francament. Sobretot hi falta beguda i conversació. De tant en tant et visiten unes senyores molt amables que t'encomanen a Déu i et regalen uns escapularis i uns mitjons... Com a dir molt divertit no ho és... Però si hagués marxat, hauría tingut d'anar-me'n a casa. I a casa sabeu, hi ha la meva dona. De manera que, mal per mal.

RAMON. I si veig la teva dona, que li tinc de dir?

TORRAT. Muts i a la gàbia

RAMON. Estigues tranquil, callaré com si estés de cós present.

LLAN. Està clar... Doncs mireu: Jo us proposo de viure en aquesta casa. Sereu tractat com un príncep, se us tindran tota mena d'atencions i se us donarà tot el que desitjareu.

TORRAT. Té!... M'agrada això de la filantròpia!...

LLAN. Oh!, i el que us agradarà... Aquí sou als afores, teníu un jardinet per vós, ningù us amohinarà... Us fa peça?

TORRAT. (Rumiant s'hi) Sí, però amb condicions.

LLAN. Digueu.

TORRAT. Primera: consumacions al meu gust.

LLAN. Què voléu dir?

TORRAT. Res de tisanes ni de camamilles; vull begudes espirituoses d'aquestes que reanimen.

LLAN. Aquí podreu beure el que us dongui la gana.

TORRAT. Veieu? Vós m'agradeu. No sou pas tan ximple com els altres metges... Segon: la meva dona no sabrà la meva nova direcció, i ja veurem si ho endevina amb les cartes.

LLAN. Entesos. La vostra dona no sabrà on sou.

RAMON. Si no fos que a mí no m'està bé fer el viu, em sembla que aquesta situació em convindría.

TORRAT. I podré llegir les llistes de la lotería?

LLAN. Us portarem el diari. No teniu res més per demanar?

TONRAT. (Després de rumiar un moment) No pas per ara.

LLAN. Aleshores tot va be. Per jo però la meva banda, us tinc de proposar algunes petites condicions. Mentres duri el tractament, us tindreu de resignar a no rebre cap noticia de fóra.

TORRAT. I els resultats de la rifa?

LLAN. Vull dir: res de cartes ni de visites. La primera condició de la cura és la tranquilitat absoluta. A més a més, serà preferible que us cuidem sota un nom emmanllevat.

TORRAT. I això per què?

LLAN. Per que la vostra dona no us pugui trobar...

TORRAT. (Amb admiració) Està bé!... Veieu, és una cosa que no hi havia atinat.

RAMON. (Que ha examinat l'habitació) Quin bon gust! Quina pompa! Sembla un sepeli a la Federica.

LLAN. Molt bé. Are us presentaré la dona que us ha de cuidar. (Cridant per una porta) Clàudia, vina...

TORRAT. (Mirant l'habitació) Fet i fet, està millor que l'hospital, això.

LLAN. Pssst! No parleu de l'hospital...

TORRAT. Ai, ai, per què?

LLAN. Aquí sou a casa vostra. L'infermera ha de creure que sou el propietari d'aquesta torra.

TORRAT. No entenc...

LLAN. Sí, home! Així us tindrà tota mena d'atencions... Es una idea del vostre protector.

TORRAT. Molt amable... Ja li donareu les gràcies de part meva. Ah! Aquí la tenim. .

(Clàudia entra. Va tota empolvada i perifollada. Tracta al Torrat amb grans miraments.)

ESCENA III

TORRAT, RAMON, LLANTIES i CLAUDIA

TORRAT. (Donant la mà a Clàudia.) Com va això noia?

CLAU. Molt bé, senyor Marqués. I espero que vostè anirà millor. (Veu a Ramon.) Ai, reina santíssima! Qui és aquest home?

LLAN. Es el seu secretari particular.

CLAU. I perquè el fa anar vestit així?

LLAN. El marqués ho fa per habituar-se a l'idea del traspàs.

TORRAT. M'ha dit marqués; ja us dic jo que són més tranquils.

LLAN. I bé, senyor Marqués. Jo me'n vaig. Fiqui's al llit desseguida.

TORRAT. Passi-ho bé, doctor.

LLAN. (A Ramon.)I amb vos, entesos, eh? Ni una paraula a ningú de tot això.

RAMON. Estigueu tranquil. Jo silenciós com un fèretre de primera. I tú, si se t'ofereix res, ja ho saps, a la teva disposició: obert día i nit.

TORRAT. Gràcies; si cal, ja avisaré el sereno.

(Llantíes s'endú a Clàudia a parlar a part.)

CLAU. No és gens orgullós, per vist que és un marqués... Però, de totes maneres, se li veu aquella distinció... I té el posat d'estar ben malalt...

LLAN. (Dramàtic.) Clàudia, fes-hi el que puguis. No crec pas necessari que jo l'hagi de veure gaire sovint.

CLAU. Em sembla que serà millor per ell.

LLAN. De totes maneres, potser tornaré més tart. Si arribés... un desenllàç, en telefones.

RAMON. Ai! Un desenllàç!

CLAU. No passis ànsia.

LLAN. (Mirant a Torrat, amb gest de llàstima.) Pobret, vés qui ho diuría..-

RAMON. Es el camí que tots hem de fer!

(Llantíes i Ramon se'n van.)

ESCENA IV

CLAUDIA i TORRAT

CLAU. Ai caram de senyor Marqués! Ja li dic jo que vostés, els nobles, tenen cada pensada...

TORRAT. Què vols dir?

CLAU. Vull dir que es necessita estar ben bé d'humor per venir a fer-se cuidar aquí...

TORRAT. T'equivocas, noia, t'equivoques... Aquí, quan no, estic tot sol, mentres que allà baix, sols a la meva sala erem més de quaranta...

CLAU. Més de quaranta, senyor Marqués? I que hi féia tanta gent a casa seva? Tots estaven malalts?

TORRAT. Bé... sí... veuràs. ben bé malalts del tot, no.

CLAU. I qui eren aquests quaranta, senyor Marqués?

TORRAT. Qui vols que fossin? Aristòcrates, com jo mateix,..

CLAU. I tots van caure malalts a casa de vostè?

TORRAT. I per què no? La gent del nostre braç, mal m'està el dirho, no ens estem de res.

CLAU. (Enternida.) Oh! senyor Marqués, i que deu ésser bonic d'ésser noble! Ai! Gue m'agradaría de poguer ésser com vostés!

TORRAT. Això rai, no costa pas gaire...

CLAU. Que no costa gaire?

TORRAT. Bé; vull dir que no ens costa gaire a nosaltres. Es qüestió de nèixer i prou.

CLAU. De nèixer i prou! Ara ho ha dit! Ves quina alegría, quan tenen un fill... Tan petit i saber que ja és marqués!

TORRAT. No ens afecta gaire, no et creguis. Hi estem tan acostumats!

CLAU. A tenir fills?

TORRAT. No dona! Això de tenir fills, precisament, fa dugues temporades que es porta molt poc.

CLAU. I la senyora marquesa, què hi diu amb tot això?

TORRAT. Quina senyora marquesa?

CLAU. Caram! La de vostè, la seva dona...

TORRAT. Ah! Quan a la senyora marquesa, es distreu molt tirant les cartes.

CLAU. Deu ésser per alguna tómbola benèfica... per què se'ls estimen tant vostés, als pobres?

TORRAT. Sí, mira, també ho portem a la massa de les sang, això. Encara no veiem un pobre, el cor ja se'ns trenca.

CLAU. Com deuen patir! N'hi ha tants de pobres...

TORRAT. Sí, comença d'haver-n'hi una quantitat realment exagerada. Uns quants, ja està bè... Les senyores és poden distreure...

CLAU. Perdoni, senyor marqués. La seva conversa és tan agradable, que jo no em recordava de que vostè és un malalt i que se n'ha d'anar al llit.

TORRAT. No pas per ara.

CLAU. Miri que el metge ho ha dit...

TORRAT. I deixa'l dir al metge! El que has fer és donar-me alguna cosa que em vagi bé.

CLAU. Per començar, li posaré una dotzeneta de ventoses...

TORRAT. I ca! El que voldría, és alguna beguda d'aquelles que és fan dir si senyor.

CLAU. Esperis, que li donaré una coseta que el reanimarà.

TORRAT. Santa paraula!

(Clàudia treu de l'armari una ampolla de rom i una de conyae.)

CLAU. Amb què vol començar?

TORRAT. Ah, veus? Això ja està bé. Porta dos vasos. No m'agrada de beure sol.

CLAU. (Ruborosa.) Oh! senyor marquès, vostè em confon...

TORRAT. Deixa't de romansos i porta dos vasos.

CLAU. (Obeint.) Aquí els té.

(Torrat els omple i n'ofereix un a Clàudia.)

TORRAT. (Bevent.) A la teva.

CLAU. (Igual.) Ai, senyor marquès, vostè és massa amable...

TORRAT. Sí? Doncs celebrem-ho: torna a abocar, noia!

CLAU. Ai, ai, senyor marquès! Vol dir que no ens farà mal?

TORRAT. Escolta bé: si vols viure en pau amb mí, no em contradiguis mai. Nosaltres no hi estem acostumats a que se ens contradigui. Si no, la sang blava se'ns enaltera i po dem fer un estropici.

CLAU. (Omplint els vasos.) Escolti... és veritat que vostés tenen la sang blava?

TORRAT. (Confidencial.) Veuràs, és un dir-t'ho a tú... Allò que se'n diu ben bé blava, no ho és... Però nosaltres ho fem còrrer, saps? Però ara no ho xerris, eh? El poble se'ns tiraría al damunt.

CLAU. Jseús!

(Tots dos beuen.)

TORRAT. Ah, dimoni! Això reconforta... Què té'n sembla?

CLAU. (Rient.) Ai la mare!

TORRAT. De què rius ara?

CLAU. De res.

TORRÁT. Bé, com te sembli, noia. A veure, un altre glopissó...

(Clàudia torna a omplir els dos vasos i se'ls beuen d'un glop.)

CLAU. (Rient.) Ja li dic jo, que...

TORRAT. Es pot saber de què rius, d'una vegada?

CLAU, Si sapigués el que penso, senyor marquès....

TORRAT. Qué penses?

CLAU. Penso que si els seus avant passats el veiéssin, així bevent amb una criada...

TORRAT. Oh, els meus avant passats rai, quina colla de cràpules!...

CLAU. Ai, no digui això... Aquell mateix (Assenyalant un quadro.) té cara de molt bona persona... Devía morir a la guerra, oi?

TORRAT. Vols dir?

CLAU. Oh! vostè ho sabrà... Com que tots els que anaven vestits així hi moríen a la guerra...

TORRAT. Sí; això, abans, era molt ben vist.

CLAU. (Assenyalant un altre quadro) Ai, aquell, com s'assembla amb vost!è... la mateixa pinta...

TORRAT. No en facis cas és que està molt afavorit.

CLAU. Oh!

TORRAT. (Canvian de tò) El que passa, és que ja em començas de agradar més del compte, rossa de mal pel!

CLAU. (Ruborosa) Si no en soc de rossa senyor Marqués...

TORRAT. (Dant-li un pessic) Es igual. A mi, quan una dona m'agrada, desseguida li dic rossa.

CLAU. (Enriolada) Ai, quin marqués més salau!

TORRAT. Be, deixat de brocs. Ja veuràs com serem molt amics tú i jo. Per exemple: no t'agradaría que juguéssim un decimet a mitges?

CLAU. Un decimet? Què vol dir?

TORRAT. No siguis bleda! Un dècim de la rifa, vull dir. Estic segur que treurem. Si jo mateix em pogués anar a buscar el numeret...

CLAU. Trégui-s'ho del cap, senyor Marqués. Tinc ordres del metge...

TORRAT. Aquesta nit he somniat un camell, i això vol dir que treurem. Si tú mateixa hi volguessis anar, i sapiguessis triar un número que tingués tres uns.

CLAU. Jo hi podría anar si vostè em prometès de no fer cap imprudència mentres seré a fora.

TORRAT. (Malhumorat) Però ara se m'acut una cosa! Que no hi ha de qué... (Amb el dits fa gest de diners) Escolta, no tindríes pas cinc pessetes?

CLAU. Ai, no! Peró vostè, senyor Marqués, no té cinc pessetes?

TORRAT. No. Tot ho tenim al banc, nosaltres. Es molt mal vist que portem diners al damunt. Els banquers se'ns enfaden i armen cada sagramental...

CLAU. Ja és ben trist...

TORRAT. Si, que hi farem. Però, de totes maneres... (Amb la vista va recorrent l'habitació) que soc ximple! El rellotge, home, el rellotge!...

CLAU. Quin rellotge?

TORRAT. Aquell que está badant sobre l'escalfapanxes!... Ja hi podía haver pensat abans!

CLAU. Amb què?

TORRAT. Amb això, agafes aquest rellotge i el portes a treure taques.

CLAU. A treure taques, senyor marqués?

TORRAT. No siguis enze! Vull dir a la casa d'empenyos. Sempre te'n donaran deu pessetes. Demés, per uns quants dies ens podem passar molt bé de saber l'hora. Per la feina que tenim de fer!

CLAU. Així, el senyor Marqués em proposa que porti el rellotge a empenyar?

TORRAT Si, dona, si; no hi posis aquesta cara...

CLAU. No s'enfadi. Ja sé que vostè és a casa seva i pot fer el que li sembli.

TORRAT. Això mateix. Amb els diners que et donaran d'aquest rellotge, pots comprar ben bé dos decimets. Ah! sobretot, que hi hagin tres uns!

CLAU. Vol que hi vagi ara mateix?

TORRAT. Està clar! Ansia, dona, ànsia. I no et deixis alsapremar pels de la casa d'empenyos. Són uns vius. Ja conec el panyo!

CLAU, Molt bé. Però, vostè, no faci imprudències. Vàgise'n al llit, crèguim.

TORRAT I què vols que hi faci al llit?

CLAU Caram! El que hi fan tots els malalts. Estar-s'hi, ves... Per això n'estan de malalts.

TORRAT. Bé, no ens embranquem amb discusions científiques, Agafa el rellotge, te'n vas, i torna aviadet, que aquí t'espero.

CLAU. Com vostè vulgui, senyor marqués.

(Clàudia agafa el rellotje i l'embolica amb un mocador. En aquest moment el rellotje es posa a tocar. Clàudia fa un crit.)

TORRET. Què esgaripes, ara?

CLAU. No el sent com toca? Pobret, sembla que ho conegui. . Passi-ho bé, senyor Marqués. Faci bondat, eh?

TORRAT. No t'hi encaparris, perla,..

CLAU. (Anantse-'n cap a la porta) Ai!, m'ha dit perla...

ESCENA V

TORRAT, CLAUDIA i ROMAGOSA

(A l'anar a sortir, Clàudia es topa amb Romagosa que entra.)

ROM. On aneu mestressa?

CLAU. Ai!, quin susto! Qui és vostè?

ROM. I vos quí sou?

CLAU. (Al Torrat) Qui és aquest senyor?

TORRAT. (A Romagosa) Qui és, vostè?

ROM. (Al Torrat) I vós, qui sou?

CLAU. (A Romagosa) Veurà, anem a pams. El senyor Marqués (Senyalant al Torrat) i una servidora, som a casa nostra. De manera que si algú té de fer la presentació, aquí, és vostè i no nosaltres.

TORRAT. D'això s'en diu parlar!

ROM. (Al Torrat) Què sou el malalt, vós, potser?

CLAU. Ai caram! Està clar que és el malalt! Què no li veu amb la cara?

TORRAT. (A Romagosa) I que n'ha de fer vostè, si soc el malalt? Prou pena en tinc... Què potser també és metge vostè?

ROM. A propòsit: on és el doctor Llantíes?

CLAU. (Al Torrat) Senyor Marqués li tinc de contestar-li?

TORRAT. (Amb gest magnànim) Contesta-li...

CLAU. (Secament) El doctor Llantíes és fora.

ROM. Quin barra!

TORRAT. Ei! Què va per mí això?

ROM. No, home, no. Aquest pinta de Llantíes...

CLAU. Com s'entén «aquest pinta?» Què potser ha vingut aquí per insultar-nos, vostè? (A Torrat) I vostè, senyor marqués, què hi diu amb tot això? Què mana vostè o qui mana a casa seva?

TORRAT. (Evasiu) Veuràs, noia, no m'atabalis...

ROM. (Al Torrat) Així, vostè és la malalt. I vostè (A Clàudia) és l'infermera...

CLAU. I vostè, a fi de comptes, qui és?

ROM. El senyor marqués ja em coneix... Oi, senyor marqués?

CLAU. Com s'entén aquest embolic?

TORRAT. Què jo el coneixo? Vinga, home, vinga.

ROM. (Fent signes d'intel-ligència al Torrat) Sí, home, sí, que em coneix... Soc el... soc aquell... soc la persona... M'entén, ara?

TORRAT. (Comprenent, a la fi) Ah! Sí, home! No en conec d'altre!

CLAU. Ai, Ai, Ai! Si ho entenc que em matin. De manera que ara resulta que vostés es coneixen?

TORRAT. I està clar que ens coneixem! (A Ramagosa) Perdoni. sap? Aquestes dones no saben distingir...

CLAU. Doncs miri, senyor marqués, jo m'en vaig.

ROM. I on va, vostè, si es pot saber?

CLAU. Tornem'hi! Però, qué mana vostè, o mana el senyor marqués, aquí?

TORRAT. Manem una mica tots dos...

ROM. Ja sent el que li diuen. On va, vostè, repeteixo?

CLAU. A portar aquest rellotge a treure taques.

ROM. (Sorprés) A treure taques?

CLAU. (Al Torrat) Es veu que aquest tampoc ho enten,.-

TORRAT. (A Ramagosa) Si... veurà... coses nostres, sap? Es alló, ganes d'entretenir-se que un té...

ROM. (Violent) I per entretenir-se porten els rellotges a treure taques? Tan brut estava?

CLAU. (A Torrat) Aquest encara no l'entén. Es veu que no és del seu braç...

TORRAT. (A Romagosa) Quí diu a treure taques, diu una altra cosa, sap? Nosaltres, de vegades, parlem amb paràboles.

ROM. Bé Més igual. (A Clàudia) Noia, ja s'en pot anar. Em convé de parlar a soles amb el... senyor marqués.

CLAU. (Anant-se'n) Si ho entenc que em matin. Aquesta gent de l'aristocràcia em farien tornar boja. (Des de la porta) Senyor marqués, m'ha dit que hi hagi tres uns, oi?

TORRAL. Sí, dona, sí!

(Clàudia se'n va).

ESCENA VI

TORRAT i ROMAGOSA

ROM. (Estranyat) Tres uns, ha dit?

TORRAT. Sí.

ROM. (Apart) Tres uns... un rellotge a treure taques... A veure si aquest Llantíes m'haurà triat un boig en lloc d'un tísic!

TORRAT. (Amable) Que em conta el senyor filantrop? Per qué suposo que vostè és el filantrop, oi?

ROM. Sí, està clar...

TORRAT. No sé pas com dir-li el meu agraïment. Crègui'm que...

ROM. Res, home, res. No hi ha de que. Podeu estar segur que no hi ha de que.

TORRAT. (Enternit) Oh, aquesta humilitat de les ànimes caritatives!...

ROM. Be, deixeu-vos de romansos, Com us trobeu?

TORRAT. (Somrient) Molt bé, senyor, molt bé.

ROM. (Desagradablament sorprès) Com s'entén! Vós us trobeu bé?

TORRAT. (soptat) Ai, aí... Qualsevol diría que li sap greu...

ROM. No, home, no em sap greu. No més em sorpren veliaquí. El doctor Llantíes m'havía donat tan bones... ai! vull dir tan males referències...

TORRAT. (Jovial) Ui!, sempre s'axagera... Si un haguès de fer cas del que diuen els metges! Els de l'Hospital no em donaven vida per dos mesos, i... ja ho pot veure!

ROM. De debó?

TORRAT. I tant de debó! Que si això, alló, alló altre... Em van recitar tot un catàlec de malaltíes. Mai hauría cregut que n'hi haguessin tantes! La gran sort que el doctor Llantíes m'ha entés el mal i em cuida bé.

ROU. (Secament) Què us cuida bé, dieu?

TORRAT. Està clar... Em deixa beure tant com vull... A propósit: li aniría bé un vaset de rom?

ROM. (Igual) Moltes gràcies!

TORRAT. Doncs, miri; amb el seu permís me'n beure un a la salut de vostè. (S'omple un vas i se'l beu d'un glop)

ROM. (Cada vegada mes inquiet) Veureu, anem a pams: vós estéu malalt, o no ho estéu?

TORRAT. Vagi a saber... A còpia de no donar-me menjar, ni veure ni conversació, potser si que m'he arribat a posar malalt.

ROM. Però, com us trobeu?

TORRAT. Francament, no sé com agraïr-li aquest interés... Però estigui tranquil. Em sembla que no serà res...

ROM. (A part) Ai, ai, ai! Aquest brètol d'En Llantíes! Ja m'ho tenía d'haver pensat! Quina planxa que haurem fet!

TORRAT, No s'impacienti, senyor. Crègui que no li dic tot això per animar-lo... Em trobo millor del que sembla...

ROM. I En Llantíes, per qué se'n ha a anat?

TORRAT. Potser tenía de fer alguna altre visita...

ROM. Una altra visita! Aquí, aquí és on la seva presència es necessària!

TORRAT. (Volent-lo calmar) Cal, no s'ho cregui! La Clàudia em porta molt be la malaltía...

ROM. La Clàudia! Vaja quina altre! Quin parell de poques vergonyes!

TORRAT. (Persuasiu) Senyor, no és possi nervios (Li agafa el pols) Oh! com li bat el pols! Qué potser es troba malament? (Li posa la mà al front) Vostè té febre! Vostè no està bo! Vol que li fassi alguna cosa?

ROM. (Fora de sí) Prou deixeu-me tranquil! Quin malalt! Ja us dic jo que!... No us cau la cara de vergonya?

TORRAT. (Molt sorprés) Eh?

ROM. Aprofitar-vos d'aquesta manera d'una obra filantròpica, quan hi han tants malalts de debó que la necessiten!

TORRAT. (Persuasiu) Ja em faig càrrec que el seu cor filantròpic estaría més satisfet de poguer tornar a la vida un autèntic moribond. Per la meva banda, hi posaré tota la bona voluntat...

ROM. Quin farsant!

TORRAT. (Enfadant se, finalment) Vaja, prou d'aquest color! Senyor meu, ningú m'ha demanat permis per portar-me aquí. Si vostè troba que soc un malalt inpresentable, no pateixi més. Aquí li deixo el títol de marqués i ja m'està traginant altre vegada cap a l'hospital.

ROM. (Asserenant-se) No, home, no; no us ho prengueu així. Són els nervis, sabeu? La mateixa alegría de veure-us en tan bon estat...

TORRAT. (Calmat) Ah!, si és l'alegría... passo! (Mirant cap a fora) Miri, em sembla que arriba el doctor Llantíes...

ROM. Ai! Deixeu-me'l per mi!

(S'en va a l'encontra de Llantíes).

ESCENA VII

TORRAT, ROMAGOSA, LLANTIES i després RAMON

(Entra Llantíes, un gran cigar a la boca, l'aire molt satisfet. La seva calma ha de contrastar amb l'indignació de Romagosa, que està molt excitat.)

LLAN. Déu vos guard! (Veient a Ramagosa) Caram, vostè per aquí.

ROM. Sí. Jo per aquí (Agafa a Llanties i se l'endú a part) Saps que sembles un metge de debó?

LLAN. Senyor Romagosa, vostè és massa amable...

ROM. Et dic que sembles un metge de debó per la manera com t'equivoques.

LLAN. (Tranquil) Què jo m'equivoco?

ROM. Sí! Aquest home (Pel Torrat) està tan bó com nosaltres.

LLAN. (Somrient) Ai, que em va d'errat!

ROM. Què vaig errat? En tot cas serà perque nosaltres no estem tan bons, encara, com ell.

LLAN. I cà! Vostè, com la majoría d'ignorants de la matèria, s'ha deixat impresionar per l'aspecte exterior del malalt. No hi ha res que enganyi tant com els espectes exteriors.

ROM. Però que no el veus? Si té una cara salut de que fa fàstic!

LLAN. Ca barret! A hores d'ara ja es deu haver begut una ampolla de rom. Està clar, això l'excita, i li fa donar una apariència de salut.

ROM. No m'enganyes?

LLAN. No l'enganyo. Això que ara li passa és una mena d'estiuet de Sant Martí, la refivalla de la...

ROM. Prou no m'ho diguis. De manera que és... segur?

LLAN. (Fent el senyal de la creu) R. i P.

ROM. (Abraçant a Llanties) Ai! quin pes em treus de sobre!

(Tots dos es dirixeigen al Torrat)

TORRAT. (Jovial) Què conten de nou aquest senyors?

ROM. (Amable) El doctor m'acaba de donar molt bones notícies. Sembla que és qüestió de pocs díes.

TORRAT, Ho veu ja li dèia, jo.

RAMON. (Entrant) Perdonin...

ROM. Què és això? Què voleu?

RAMON. Vinc per ell...

ROM. Per ell? Qui ha avisat? Em sembla que us haveu precipitat una mica.

RAMON. Dispensi vostè es confon.

ROM. Qui sou, doncs?

LLAN. Es el cunyat del pacient. Treballa a les pompes fúnebres i ens va ajudar a treure'l de l'hospital.

TORRAT. I què? Per què vens?

RAMON. No t'ho prenguis malament. Ja saps que soc un funcionari digne i no m'agrada fer bromes amb l'uniforme.

LLAN. Què hi ha de nou?

RAMON. No vinc com a professional; vinc per complir amb la consciència. En fer un viatge a l'hospital he vist que en sortia la seva dona.

TORRAT. Veig que desgraciadament no m'ha oblidat. Ja patirem.

RAMON. Em sembla que sí, perqué l'he vista que parlava molt acalorada en una dependència de la casa, i no se si es planyia d'haver-te perdut o detallava un programa per quant et trobaria.

TORRAT. Ja pots estar segur que detallava les festes d'arribada.

ROM Què voleu dir que hi ha perill?

TORRAT. Ai la mare si n'hi ha! Vostés no la coneixen! Quan es posa a dissertar amb aquesta eloqüència fa rotllo. Si ens descobreix, hi haurem de tornar tots, a l'hospital.

ROM. Es interessant de saber-ho I us faria molta impressió una visita de la vostra cónjugue.

TORRAT. Vegi si m'en faría, que ja perdo la respiració no més de pensar-hi. N'hi he fet moltes, però això de fugir-li d'un hospital, no li havia fet mai. I s'ho cobraria.

ROM. Donc potser sería una crueltat impedir una escena tan efusiva.

TORRAT. No. Deixeu-vos d'efusions. Ja la rebré quan estigui més refet.

LLAN. Però vós perquè haveu tornat?

RAMON. Per que tinc massa cor. Quan he vist la meva germana, m'he dit: com que tu professes en la beneficència, ara et vindrà a preguntar si saps res del teu cunyat. I què faràs quan la veuràs tan desesperada? Pensa que és la teva germana! Això de tenir-li l'home amagat, no està bé, vaja. Jo amb els que ja no hi són, no perdo mai la serenitat; però amb els vius soc un pollet. No puc veure llàgrimes. Li xerraría tot.

LLAN. I la paraula què haveu donat?

RAMON. Això és el que em fa patir.

ROM. Escolteu: ja veieu que el vostre parent està desodnat. D'un moment a l'altre pot arribar la seva última hora.

RAMON: Doncs miri; el trobo més animadet que quan l'hem portat.

LLAN. Es que ha pres una mica de cordial.

RAMON. Ah! Vet-aquí que ja he notat que féia una altra brevada més esperançadora.

CLAN. Bé; però ara, guardeu el secret, però si veiéssim que la cosa dura massa, potser convindría fer-li venir la dona. Vós creieu que la impressió sería grossa?

ERMON. Decandit com está, per matar-lo!

ROM. Perfectament. Doncs si ens sembla oportú, ja us avisarem i vós acompanyareu la vostra germana. Però, sobretot, no n'hi digueu, res a ell. Això ha d'anar de sorpresa. De vegades, una emoció d'aquestes, fa donar el tomb definitiu.

RAMON. Entesos. Ara ja estic més tranquil. Vaja, adéu, noi.

TORRAT. Paraula: res a la dona ni a la noia tampoc. Si és cas que que em deixin acabar de refer.

RAMON. T'ho juro la mort i la vida, Déu la té. I ara excúsintme. He deixat el cotxe abaix i faríem tart. Tenim una esquela gran amb indulgències, i cantaran llarg. Adéu i no et neguitegis,

RO . Vaja; aneu i teniu (Li dona un puro) es una corona.

RAMON. Caram! Es un model que no coneixía. (Fa mutis)

ROM. (Al Torrat) Mireu, pel que pugui venir valdría més que us fiquessiu al llit desseguida.

TORRAT. Però qué hi guanyaré?

ROM. Un home ajegut sempre fa més respecte. si la vostra dona és presentés a la impensada...

TGRRAT. Ai que poc la coneix! No m'ho respectat mai, ni dret ni agegut.

ROM. No hi fa res.

LLAN Aneu al llit, creieu-me.

ROM. Si, home, si; no sigueu tossut. Veiam si en sortim aviat i tot contents. Vaig a veure com us han arreglat l'habitació. No vull que hi falti res. (Fa mutis.)

(Torrat i Llanties es queden mirant-se l'un a l'altre, somrients. Finalment Torrat diu amb aire confidencial.)

TORRAT. Aquest home, és un dir-vós-ho, a vos, aquest home té un cor d'àngel!

Fí de l'acte tercer

ACTE QUART

Mateix decorat de l'acte primer.

En aixecar-se el teló és troba en escena el Marqués Llagostera i la seva amiga Nelly. El marqués que s'ha deixat crèixer la barba, es passeja nerviosament per l'habitació, fumant un gran cigar que fa molta fumera, Nelly està asseguda, llegint el diari.

ESCENA I

MARQUES i NELLY

NELLY. Mira, aquí tornen a parlar de la teva salut.

MAR. I què diuen?

NELLY. (Llegint.) «Les noticies sobre l'estat de salut del Marqués de Llagostera són cada dia més pessimistes. Sembla que l'il·lustre malalt ha estat trasladat a una seva finca dels afores. No cal dir com fem vots pel seu pròxim restabliment...» Es veu que t'aprecien en aquest diari!

MAR. Està clar el Marqués de Llagostera sempre serà una esquela de mitja plana...

NELLY. (Canviant de tó.) Escolta: em vols ser franc, d'una vegada?

MAR. (Malhumorat.) Tornem-hi!

NELLY. Tornem-hi, si senyor. Em vols dir que significa tota aquesta història d'estar tancat, d'amagar-se de tothom?

MAR. Ja t'ho he dit trenta vegades. Es una tàctica necessària per a guanyar el divorci

NELLY. I per guanyar el divorci t'has de deixar crèixer la barba i estar-te un mes seguit engabiat com un mussol?

MAR. Encara que t'ho expliqués no m'entendríes. Què saps tú dels misteris del codi civil!

NELLY. Com vulguis. Però em sembla que el codi civil no obliga el marits que es volen divorciar a deixar-se la barba. Sería una pretensió excessiva.

MAR. Està clar. El que passa és que tú estàs cansada de tenir-me tot el dia a la vora i ara fas pagar el teu malhumor al codi civil i a la meva barba.

NELLY. Ai fill meu que en vas d'errat! Per mí, encara que et vulguis deixar trenes i tot, m'és igual. El que em posa neguitosa és aquest aire de misteri que s'olora en aquesta qüestió. Per exemple: que significa tots aquests rumors sobre la teva malaltia?

MAR. Que sé jo, pobre de mí! Coses dels periodistes...

NELLY. Bé, Bé... No és pas que tingui una gran fe amb els periodistes. S'inventen moltes coses, però malaltíes, no. Això és cosa dels metges.

MAR. Tú mateixa, doncs. Si et vols creure que estic greument malalt, per mí, no quedis.

NELLY. No fugis d'estudi. El que et dic és que no comprenc quin sentit poden tenir totes aquestes coses. No puc sortir al carrer sense que alguna amiga em pregunti: «Què fa el teu amic? Pobra Nelly, quin tràngul, eh?» I ho diuen amb una cara de satisfacció tan gran, que els nervis se'm posen de punta.

MAR. I tú què els contestes?

NELLY. Faig l'enze, vet-ho-aquí. A fé que m'hi he arribat a acostumar.

MAR. (Irònic.) El saber no ocupa lloc, estimada Nelly... El que cal és que prenguis paciència i que sàpigues callar. Tot anirà bé, ja veuràs... Pren exemple de mí. Que et penses que em distreu gaire d'estar-me aquí tancat?

NELLY Oh! Ves a saber... Els homes sou tan extranys!

(Se sent tocar el timbre de la porta.)

MAR. Qui deu haver-hi?

NELLY. Deu ser la meva mare. Em va fer avisar que vindría avui.

MAR. I que ve a fer, aquí, la teva mare?

NELLY. Caram! A veure'm! No tens cap mena de respecte pels sentiments maternals, tú!...

MAR. Bé; no vull destorbar cap escena d'efusions familiars. Me'n vaig a la meva habitació. I tingues compte de no enraonar massa, eh?

NELLY Estigues tranquil· Les dones, de vegades, també sabem callar.

(El Marqués desapareix per una porta del costat després de donar unes grans pipades al cigar i deixa molta fumera. Seguidament, entren Nelly i Magdal en Magdalen ensuma i s'adona del fum de tabac.)

ESCENA II

NELLY, MAGDALENA

MAG. Uf, quina fortor de tabac! Fumes massa, tú. Sempre t'ho he dit.

NELLY. Tens raó, mamá.

MAG. Está clar que tinc raó! El cor d'una mare no s'enganya mai. (Pausa) I com va el teu amic? Encara no es posa bo?

NELLY. Com ho saps que el Marqués està malalt?

MAG. Ara et podría fer creure que m'ho han dit les cartes. però no ho faré. Tinc un cert sentit de la dignitat professional, encara. Ho he llegit al diari.

NELLY. Tú també llegeixes les cròniques de societats?

MAG. No me'n deixo escapar ni una. Es una literatura tan delicada, tan senyora! Per cert que he fet les cartes pel teu amic i hi surten moltes espases. Això és mal senyal. Cal que te'n preocupis, filla meva.

NELLY. Però jo no el puc pas anar a cuidar... Ni sé on és...

MAG. No et parlo pas d'anar-lo a cuidar. Vull dir que tú tens prous relacions per poguer trobar alguna persona que et vulgui protegir, en cas de que el teu amic faltés... Es hora de que t'hi comensis de pensar, filla meva... Suposo que no estàs alló que se'n diu molt, molt enamorada, oi?

NELLY. Em sembla que no...

MAC. Més val així. Vint anys d'enamorament, converteixen una dona en una ruina. Vint anys de matrimoni, la converteixen en una mena de cosa així com un edifici públic. Mira'm a mí...

NELLY. Prous refexions morals, mamà. No parlem de coses tristes.

MAG. Ah! A propòsit de coses tristes; no saps lo que m'acaba de fer el teu pare?

NELLY. Tens raó! Com es troba el papà?

MAG. Si tú me'n pots donar notícies...

NELLY. Què vols dir? Què ja no el vas a veure a l'hospital?

MAG. Fa cosa de quinze dies que vaig anar a l'hospital per veure el teu pare. Li portava alguns regalets: una capsa de pildores de creosota i un termòmetre individual, per que aquests termòmetres que fan servir els metges dels hospitals, ves a saber per quina mena de recons han anat a buscar la temperatura... Doncs bé: arribo davant del llit del teu pare; ell dormía amb el cap sota dels llençols. Jo li dono un pessiguet a la cama, tal com acostumo a fer-li per despertar-lo, quan ronca a la nit. Una veu em respon de sota els llançols «Vols que et clavi una trompada?» Es ben bé així com s'expresa el teu pare quan el pessigo. Però, vet-aqui que es posa dret sobre el llit. Filla meva, no era pas el teu pare!

NELLY. No?

MAG. Era un homenàs que no tenia ni un cabell al cap, però, en canvi, a les cames!...

NELLY. Això vas veure, mamá?

MAG. Estaba dret sobre el llit... Jo que li dic: Perdoni, l'havia pres pel meu marit. Ell em contesta: «Ja m'ho pensava i ja teníu sort de no ésser la meva dona!» Jo l'hi pregunto; «Com és que sou al llit del meu home?» Ell em respon; M'han ficat aquí; no m'han deixat pas triar».. Jo vaig pensar: és ben capaç d'haver-se mort! Ja saps que del teu pare se'n pot esperar qualsevol cosa. Però si m'havia fet alguna il·lusió, l'infermer es va cuidar prou de treure-me-la.

NELLY. Què va passar?

MAG. Que el teu pare havia marxat, com aquell qui res, sense deixar cap direcció. No té ni un cèntim, i el metge no li dóna ni un mes de vida...

NELLY. Però no has dit res a la policia?

MAG. Sí. Em van fer anar al dipòsit i en van ensenyar un difunt, molt mal conservat per cert. Jo els vaig dir que, fet i fet, el meu marit estava millor que alló. Un d'ells em va respondre: «No presumi, senyora, no presumi! Vostè no sap la cara que faria el seu marit de tres setmanes d'estar-se a sol i a serena...» En van ensenyar tres o quatre números per l'istil, però no hi va haver pas manera de trobar el teu pare.

NELLY. I les cartes mamà?

MAG. (No atinat-hi) Quines cartes?

NELLY. Però no se t'ha acudit de consultar les cartes?

MAG Tens raó! No sé pas on tinc el cap, jo... En tens un joc, aquí? Desseguida sabrem on és el teu pare...

NELLY. Esperat... Sí, aquí tens les cartes.

Nelly ha anat a cercar eljoc de cartes i el dóna a Mag) dalena. Aquesta es col·loca davant d'una tauleta i fan tota l'escena que segueix seguint el que marca el text.)

MAG. Tú mateixa, filla meva. Escapsa amb la mà esquerra... Molt bé. Ara posa tres cartes de rengle... Això mateix. A veure: un dos, tres... El rei de copes... Es ell, és el teu pare. Vinga: tres cartes més: un, dos, tres... la sota d'oros. (Indignada) Ah!, si ja m'ho tenía de pensar? Ha fugit amb una dona rossa. A veure, tres cartes més, sempre amb la mà esquerra... Un, dos, tres... una altra dona, encara!

NELLY. Dimoni! Va ben acompanyat...

MAG. No.. Es una dona morena, que soc jo. Un, dos, tres: tres copes! Una altra carta, encara. Oh!, l'as d'horos. Això no va pas per mí, fillla meva.

NELLY. Una altra dona, potser?

MAG. Que sé jo! Això tan pot ésser una dona, com un viatge per mar...

NELLY. Potser és un viatge per mar amb una senyora...

MAG. Ca! Li falta el cavall d'espases, per ésser com dius.

NELLY. I què en fariem del cavall d'espases?

MAG. Calla, filla meva. No diguis irreverències Estén nou cartes més... Així: un, dos, tres; un, dos, tres; un, dos, tres... (perplexe) Cada vegada ho veig més negre.

NELLY. Què passa, ara?

MAG. Veig dos capellans. Dos capellans, tan poden significar bateig, com casament, com defunció.

NELLY Potser s'ha fet pare missioner.

MAG. (Nerviosa per l'experiment que no reïx) Callaràs d'un cop? A veure si ho aclarim d'una vegada; tres tres cartes més... Així: un, dos. tres... Un home amb barba.

NELLY. Què?

MAG. Un home amb barba ho sap tot.

NELLY (Torbada) Amb barba, dius?

MAG. Sí... què et passa?

NELLY (Volent dissimular) Res... Al dir-me això m'has sobtat...

MAG. (Maliciant-se alguna cosa) Sobtat... per què?

NELLY. Res... res... Coses meves...

MAG. (Serenament) Filla meva, tú saps alguna cosa!

NELLY. No, no... No sé res, jo...

MAG. Filla meva, tú saps alguna cosa i no me la vols dir!

NELLY. T'equivoques, mamà...

MAG. Ai! El cor d'una mare no s'enganya mai!... A veure, digues...

NELLY. Però si no té res a veure amb el pare, això...

MAG. Es igual: parla d'un cop, filla meva.

NELLY (Tímida) Docs mira: que el Marqués no està malalt ..

MAG. Bah!... I és això el gran secret?

NELLY. Calla, no cridis, que ell és aquí.

MAG. (Aixecant-se, per anar-se'n) Aquí? Haver-m'ho dit abans...

NELLY. No, no .. Es que fa un mes que no es mou de casa. S'amaga de tothom. No més rep les visites del banquer Romagosa, i prou. Es tanquen tots dos i parlen llargues estones.

MAG. I no t'has enterat del que diuen?

NELLY. No.

MAG. Ai santa innocència! Doncs per que et penses que són fetes les orelles... i els panys de les portes?

NELLY. Ell m'ha dit que fa tota aquesta comèdia per no sé quin truc del divorci, però veig ben clarament que això és mentida. L'única cosa que he pogut pescar són unes paraules del banquer.

MAG. Què déia?

NELLY. Li va dir: «Aquell home ja està instal·lat i, segons diuen la gent competent la broma durarà pocs dies...» Ves a saber... A lo millor parlaven de política.

MAG. Ai filla meva, i que n'ets d'innocent! Per parlar de política la gent no és tanquen en cap habitació. Això no són temes de conversa per a l'intimitat. Ves a saber el tripijoc que és porten entre mans!

NELLY. Tot plegat em fa molta mala espina...

MAG. El que hauries de fer, per exemple, és obrir-li les cartes que rep... Dones l'excusa de que estàs gelosa. Això, en el fons sempre els afalaga als homes...

NELLY. Però si no en rep cap de carta...

MAG. En aquest cas, li registres els papers. A la cartera o a la seva taula sempre hi trobaràs alguna cosa que et podrà orientar.

NELLY. Tens raó. Ho faré.

MAG. I si fas algún descobriment, m'ho avises desseguida. Ah!... que el llegir no et faci perdre l'escriure. Vull dir per això, no et descuidis d'escoltar darrera les portes.

NELLY. No passis ànsia.

MAG. Ai, dóna gust tenir una filla tan dócil i obedient. Això encara que no ho sembli, és un consol per als meus cabells blancs.

(Se sent tocar el timbre de la porta.)

NELLY. Sents? El timbre de la porta. Vest'en, mamà. Serà millor que no et trobin aquí.

S'alcen i s'en van totes dues cap a la porta del fons.

MAG. Res, filla meva, sigues prudent i previnguda, que ja saps que la teva mare vetlla per tú, Del tan pare no t'en preocupis que ja l'atraparé jo. Ai pobret tant com l'atraparé...

(Surten pel fons)

ESCENA III

NELLY i ROMAGOSA

(Entren junts per la porta del fons, després d'haver quedat, uns moments, l'escena buida)

ROM. Com segueix el senyor Marqués?

NELLY. Pot comptar: aburrint-se. Quan està cansat d'aburrir-se al meu costat, se'n va a la seva habitació i s'aburreix tot sol.

ROM. Vosté hauria de procurar distrèure'l... Dir-li coses agradables... Al cap i a la fí, el sacrifici que ell fa és tot per vostè...

NELLY. Per mí? Això és el que no veig clar...

ROM. Què no ho veu clar? Oh! encegament de les ànimes enamorades! Però no comprén que si ell busca el divorci és per poguer viure lliure i feliç amb vostè.

NELLY. No sé... no té pas l'aire d'estar-s'hi extraordinàriament content al meu costat...

ROM. Amb totes les grans passions succeeix el mateix, senyoreta. Quan l'amor és de debó, els protagonistes sempre agafen aquest aire trist, de pardals mullats. Sembla que la cosa els reprén.

NELLY. No sé perque em sembla que nosaltres no serem de la colla...

ROM. Vagi a saber! (pausa) El que vostè ha de procurar de totes maneras és que el senyor Marqués no s'aburreixi massa, massa .. Una mica ja, està bé, però un excés d'aburriment pot portar consequències desagradables. Es la tragèdia de tots els matrimonis.

NELLY. Però que ha de durar gaire aquesta mena d'empressonament?

ROM. Depén...

NELLY. Depén de què?

ROM. De certs tràmits, de certs inconvenients d'ordre jurídic...

NELLY. Si que és difícil de divorciar-se!

ROM. Molt més que de casar-se, senyoreta. Té l'avantatja, però, de que també és més agradable. (Pausa) I bé em vol fer el favor d'avisar el senyor marqués que jo soc aquí?

NELLY. Vaig a buscar-lo.

(Nelly se'n va per la porta on ha desaparegut el Marquès.)

ESCENA IV

ROMAGOSA i el MARQUES; més tart NELLY

MAR. (Entrant) Senyor Romagosa, quines ganes tenia de veure'l!

ROM. I doncs?...

MAR. Que això ja dura massa, veliaquí... Que ja n'estic fins aquí dalt (pel cap) d'aquesta reclusió.

ROM. Paciència, amic meu, paciència... No n'hi ha per tant. Un meset de no sortir al carrer, això no és res... Ademés, té la Nelly que li fa companyia...

MAR. Si d'això en diu fer companyía! Tot el dia m'està inquiguinant amb una pluja de preguntes francament indiscretes.

ROM. Les preguntes no ho són d'indiscretes. En canvi, les respostes, sí que ho són, de vegades...

MAR. Es que em fa l'afecte que la xicota en malicia alguna cosa...

ROM. I bé, déixi-la maliciar... Això encara la distreu... Que farien, les dones, pobretes, si no poguèssin pensar mal d'algú.

MAR. I el... pacient com segueix?

ROM. No se deu ésser qüestió de pocs dies, suposo. El doctor Llanties ens ho dirà. L'he citat aquí.

MAR. Així ho espero. No sé pas si podría aguantar gaire més aquesta situació.

ROM. Sigui obtimista, home. La cosa anirà com una seda. El seu traspàs no sorpendrà a ningú. Tothom parla de la seva malaltia...

MAR. Es que si això dura gaire, potser seré jo el que em moriré de debó!

ROM. (Escandalitzat) I ara! No digui aquestes coses. Si que la fariem bona!

(Nelly entra corrent, amb uns papers a la m,á boja d'alegría. Es llença al coll del Marqués.)

NELLY. Oh! Estimat meu! Mai m'ho hauria pensat!...

MAR. Però, què t'agafa ara?

NELLY. I això? (ensenyant el paper) Una pòlissa d'assegurança... Dos milions... Dos que cobrarà la senyoreta Mercé Cunill a la mort del Marqués de Llagostera... I la senyoreta Mercé Cunill soc jo, soc jo... (Saltant d'alegria)

MAR. (Esfereïts per la sorpresa) Eh?

ROM.

NELLY. Això és massa! Quina sorpresa! Ja tenía raó, senyor Romagosa, quan em dèia que aquest m'estimarà tant.. Ara ho comprenc tot!

MAR. (Fora de sí) Què t'has tornat boja? Dónem això.

NELLY. (No fent cabal del que li diuen) Oh! I quina idea més delicada... I tan plena de tacte... Dos milions! I jo no ho hauria sapigut fins després de la teva mort, massa tart per donarte les gràcies...

ROM. Nelly, vostè s'equivoca.

NELLY. Amenaçant-lo amablement.) Calli, vosté dolentot! Mirate'ls com s'ho portaven callat, tots dosets!

MAR. Escolta, Nelly; jo no tinc cap ganes de morir-me.

NELLY. I està clar, bojot, això no porta pas pressa... No et creguis, ara, que estic impacient...

MAR. No és, això el que vull dir... Vull dir que aquest paper que has trobat representa .. una combinació, un... un... (Es mira a Romagosa, com demanant auxili.)

ROM. Representa un negoci, senyoreta.

NELLY. I està clar que és un negoci! Que es pensen que no ho havía entés.

ROM. Ai, em sembla que no que no ho ha entès...

NELLY. (Que comença a dubtar.) Apa, apa, no dissimulin més... Ja no hi ha de que... Si ja està tot descobert... (Tirant-se al coll del Marqués.) Si ja ho sé que tens un cor d'àngel!

MAR. Nelly, no t'ho prenguis tan a la valenta. Et dic que és tracta d'un negoci...

NELLY. (Nerviosa.) Tornem-hi!

ROM. (Persuasiu) D'un negoci que li permeterà cobrar els dos milions sense necessitat de morir-se.

NELLY. (Molt enfadada.) Com s'entèn! Aleshores, això... no és per mí?

MAR. Serà per tots dos... Tingues paciència; encara alguns dies i sigues discreta, discreta sobretot.

NELLY. Però, què representa aquest embolic?

(Se sent tocar el timbre de la porta.)

MAR. No hi ha tal embolic. Es tracta d'una operació, d'una simple operació financiera.

ROM. S'han fixat? Han tocat el timbre. (Al marqués,) Deu haver-hi el Doctor Llantíes...

MAR. Estimada Nelly, ja t'ho esplicaré tot, però més tart. Ar hem de rebre una visita.

NELLY. Sí, ja m'ho explicaràs!... Serà un altre truc com aquest de la barba.

(Torna a sonar el timbre.)

ROM. Vaig a obrir jo mateix. (Surt per la porta del fons.)

MAR. (Pren la pòlissa de les mans de Nelly.) Per què m'has remenat els els meus papers, si es pot saber? No veus el ridícol que em fas fer davant de les amístats?

NELLY. Vaja unes amistats! No el puc sofrir aquest tipus!

MAR. Ara veste'n un moment, si et plau. Després parlarem...

NELLY. Si, però em sembla que no ens entendrem.

(Desapareix per la dreta, mentre Ramogosa i Llantíes entren per la porta del fons.)

ESCENA V

MARQUEUS, ROMAGORA i LLANTIES

MAR. I bé, com marxa això?

LLAN. Ara ho estava dient al senyor Romagosa; cada dia va millor.

MAR. (Content) De debò?

ROM. No s'alegri, no s'alegri. Vol dir que va millor per l'altre

MAR. Però, com s'entèn això? No havien dit que abans d'un mes...

LLAN, No perdin la confiança, fàcin-me el favor. El pacient s'ha entregat a una veritable disbauxa d'alcohol que, de moment, l'ha remuntat una mica, però que a la llarga li serà de fatals conseqüències.

ROM. A la llarga, a la llarga! No és pas aquest el tracte. Nosaltres teniem confiança amb tú...

LLAN. No vaig ésser pas jo el que els vaig venir a buscar. I vaja:si volien enllestir desseguida el bon home, n'hi havia prou amb anar a cercar un metge de debó.

MAR. Però, pel cas vós serviu igual!

LLAN. Ho sembla!

ROM. Res. El que passa és que ens has ensarronat amb totes les de la llei i que t'has aprofitat d'una manera indigna de la generositat de dos caballers.

LLAN. Aquesta si que és bona! Qué hi puc fer, pobre de mi, si ell no es vol morir?

MAR. Però, i totes aquelles promeses? Que si estava a les acaballes, que si no teníem home per vuit dies...

LLAN. Quina culpa hi tinc si aquest home s'ha empenyat en fer quedar malament a la ciència?

ROM. La ciència! Si te l'hagessin demanada per curar-lo, la teva ciència, podríes parlar,,, Però es tracta precisament de fer tot el contrari, No es pas tan difícil de complir i de quedar com tot un home.

MAR. (A Llantíes) Us hauríeu d'espavilar... Vós esteu ben situat per procurar-vos el que calgui i fer-ho pendre al malalt... Hi han productes que no deixen cap mena de rastre...

LLAN. En sap molt greu de no poder-los servir, però, creguinme, això que em demanem, no fa pel meu temperament... A la meva manera ja hi he fet tot el que he sapigut... Li he deixat beure tot el que li ha vingut de gust, quan als malalts que es volen cuidar bé se'ls ha de donar, precisament, tot allò que no els agrada... Doncs ni així! Aquest home está sobre excitat per l'alcohol i jo tinc la seguretat de que, d'un moment a l'altre, els ha de donar una agradable sorpresa, vaja...

ROM. Si, done'ns esperances, ara!

LLAN. Els dóno esperances per cumplir amb una regla medical de cortesía que vol que el metge tranquilitzi sempre als hereus del malalt.

MAR. Paraules... paraules. . El que haurieu de fer és el que us he dit.

ROM. Res. Aquest (per Llantíes) és un ximple. Está carregat d'escrúpols. No ens queda més remei que fer-nos la feina nosaltres mateixos. I em sembla que ja ha arribat l'hora de les grans solucions!

MAR. (Titubejant) Però... nosaltres ho hem de fer?

ROM. No ens queda pas temps de poguer triar.

MAR. Ah, no! Nosaltres, no!

ROM. No s'esveri i no sigui criatura. Ja veurà com trobarem una solució senzilla... i d'eficàcia!

LLAN. I jo, Què tinc de fer?

ROM. Tú? Anarte'n a pendre la fresca!

LLAN. Però... (Amb els dits fa signe de diners).

ROM. Encara tens la barra de volguer cobrar? Fins aquest punt arriba el teu cinisme?

LLAN. Però, jo, senyors, els he servit amb tota honradesa...

ROM. Honradesa! No et crema la boca aquesta paraula?

MAR. (A part, a Romagosa) No perdem la serenitat... Aquest home ens podría comprometre...

ROM. Se'n guardarà prou! Li conec massa la vida i miracles.

LLAN. Així, doncs?...

ROM. Tù, ves fent. Ja et direm alguna cosa, I ara ja te'n pots anar. (al Marqués) Ha arribat l'hora de que vostè i jo parlem seriament.

MAR. Com vulgui. Podem entrar a la meva habitació. Estarem més tranquils.

LLAN. (Tot anant-s'en, marxant d'esquena) Senyors, crèguin-me que estic desolat... Hi he fet tot el que he sapigut...

ROM. (Es mira a Llantíes amb un gran gest de menys preu, i no li diu res. Al Marqués:) Anem, Marqués!

(Llantíes se'n va pel fons i Marquès i Romagosa per la dreta. L'escena queda buida uns moments. Seguidament apareix Nelly, pel fons; porta a Llanties agafat per la mà. Tots dos caminen amb grans precaucions, de puntetes, per no fer soroll. Parlen amb veu baixa.)

ESCENA VI

NELLY i LLANTIES

NELLY. Vingui, home, vingui, i no s'espanti...

LLAN. Però, senyoreta, facis càrrec...

NELLY. Calli. (Li ensenya un bitllet.) Sap que és això.

LLAN. Ai, si! Es un bitllet de cent pessetes.

NELLY. De qui és aquest bitllet?

LLAN. Suposo que és de vostè...

NELLY. Doncs s'equivoca. Ara és de vostè. (Li dóna.)

LLAN. (Embutxacant-se'l.) Molt amable, senyoreta, molt amable...

NELLY. (Ensenyant un altre bitllet.) I això, que és?

LLAN. Un altre bitllet...

NELLY. De qui és?...

LLAN. De vostè...

NELLY. S'ha tornat a equivocar. Es de vostè. (Li dóna.)

LLAN. Caram! No està malament aquest joc...

NELLY. Ara vostè em dirà una cosa.

LLAN. El què?

NELLY. La veritat.

LLAN. Com?

NELLY. Tota la veritat.

LLAN. Francament, no acostumo...

NELLY. (Amb gest de resignació, es treu un altre bitllet.) Què és això?

LLAN. Un altre bitllet de cent pessetes.

NELLY. De qui és?

LLAN. Meu. (Lagafa i s'el fica a la butxaca.)

NELLY. Molt bé. A veure si ens entenem, ara. He escoltat des de darrera la porta i he sentit tota la seva conversa. Qui és aquest malalt del qual parlaven?

LLAN. No ho sé.

NELLY. Vostè m'enganya.

LLAN. Li prometo que no.

NELLY. Però quin interès hi poden tenir el meu amic i el senyor Romagosa per aquest malalt?

LLAN. Com a dir molt interès em sembla que no li tenen.

NELLY. A veure, a veure... Vostè no és el que al cuida?

LLAN. Sí, senyoreta.

NELLY. Qui li ha encarregat aquesta feina?

LLAN. El senyor Romagosa.

NELLY. On és troba el malalt?

LLAN. Vostè fa unes preguntes, que, francament...

NELLY. Vaja! (Amb gest de resignació es treu un altre bitllet i l'ensenya a Llantíes, aquest l'agafa sense dir cap paraula.) I ara, se li refresca una mica la memòria?

LLAN. Un xic. El malalt viu a la torre del senyor Marqués, als afores...

NELLY. I és aquest el que s'ha de morir?

LLAN. Així ho diuen...

NELLY. (Es parla a si mateixa.) (Ara començo a descobrir l'embolic) Ah!, caram!., Ara hi caic! Ara ho començo a veure clar!

LLAN. Com diu?

NELLY. Res. Ja se'n pot anar.

LLAN. Doncs, passi-ho-bé, senyoreta, (Se'n va pel fons, tot contant els bitllets) Amb una dona així, dona gust de parlar!

(Nelly es queda sola a l'escena. S'asenta en una butaca. Parla en veu alta, abstreta en les seves reflexions.)

NELLY. Si... si... Els dos milions... Un moribond a la seva torra... Els rumors de que ell estava malalt... Vet-aquí l'operació financiera!... Quin parell de brètols!

(En dir les darreres paraules, el Marquès i Ramagosa apareixen per la dreta.)

ESCENA VII

NELLY, ROMAGOSA, I MARQUES

ROM. (Que ha sentit les darreres paraules de Nelly) Què diu, senyoreta?

NELLY. (Sorpresa) No... si... no sé, vaja!

MAR. Pobre Nelly! Ja me'n faig càrrec, estàs tan nerviosa! Vueràs, ara t'ho explicaré tot.

NELLY. (Secament) No cal!

ROM. MAR. {Com?

NELLY Qué no cal! (Ho ha dit amb to molt sec, però ara es repensa i canvia de tàctica. Amable, somrient.) No vull sapiguer res.

MAR. I ara! Per què?

NELLY Per que tinc confiança amb tú. Per que t'estimo, ves.

ROM. Cregui que s'ho mereix, el pobre...

MAR. (Satisfet) Sempre he dit que erets un àngel...

(Nelly abraça el Marqués li fa un petó al front. Es la mateixa escena del final del primer acte, però ara amb els termes invertits.)

NELLY. (Irónica) Estimat meu, l'amor fa fer tantes coses...

(Queden abraçats. Mestrestant, Marqués i Ramagosa es fan signe d'intel·ligències, d'allò més maliciosos.)

Fí de l'acte quart

ACTE QUINT

Mateixa decoració del tercer acte. Hi ha la novetat, però, que l'habitació ha estat despullada de tots els quadros i objectes que hi havía abans.

En aixecar-se el teló és troben en escena el Torrat i Clàudia. El Torrat està vermell, fresc com una rosa, amb una cara de salut que espanta. Clàudia, alcontrari, ocupa la butaca de malalt on séia abans el Torrat. Està tota embolicada amb mantes. Es que té un gran refredat.

ESCENA I

TORRAT, CLAUDIA i desseguida LLANTIES

CLAU. Senyor Marqués, em sembla que han trucat.

TORRAT. Vols dir... Vaig a obrir...

CLAU. I ara, senyor marqués! Això no són feines per a vostè. Ja hi aniré jo. (Fa gest d'aixecar-se)

TORRAT. Tú no et mous d'aquí. Les malaltíes són les malaltíes i no s'hi pot fer bromes.

(Va a obrir i apareix Llantíes el qual es queda molt sorprés en contemplar l'escena)

LLAN. Eh?...

TORRAT. Sou ben car de veure, estimat doctor. Quants dies sense treure el nas per aqui... (Llantíes va contemplant les parets despullades, la Clàudia, i no se sap avenir de la seva sorpresa) Perdoneu que jo mateix us hagi vingut a obrir la porta, però és que faig estar quieta la Clàudia... La tenim una mica empiocada... Vós tampoc no feu gaire bona cara... Entreu, home, entreu! No us quedeu al mig del corrent d'aire... Us podría fer mal...

LLAN. Però, què significa, tot això?

TORRAT. (A Clàudia) No, t'inquietis, prenda. Es el nostre doctor... Et donaré un bon vaset de rom... (L'omple i el fa beure a Clàudia. Després s'en beu un vas ell) Quan això no cura, una de dues: és que n'hi ha poc o que no és prou fort...

LLAN. Però, em voleu explicar...

TORRAT. (A Llantíes) Creieu-me que li dec aquestes petites atencions. M' ha cuidat com un rei! Ah! i amb vós també estic molt agraït. Vós sou alló que jo en dic un metge intel·ligent; heu trobat el que convé al meu temperament. Hi hauria deixat la pell a l'hospital! Si no en donaven cap beguda que tingués cara i ulls! A propòsit, doctor; caldrà que ens feu portar més remeis; la provissió comença d'escassejar. (Obra l'armari de les ampolles.)

LLAN. (Que va de sorpresa en sorpresa.) Com s'entén això! Gairebé totes les ampolles estan buides... Us heu begut més de cinc centes pessetes d'alcohol...

TORRAT. Es ben possible... La Clàudia m'hi ha ajudat una mica... Sembla que tenía por del contagi...

LLAN. (Mirant al seu entorn) I el rellotge? I els quadros? Què heu fet dels quadros?

TORRAT. Oh, jo sabeu, no estic pas gaire d'afectat pels obgectes d'art... I com que la Clàudia i jo teniem necessitat d'uns quants diners...

LLAN. Per fer què?

TORRAT. Per jugar una miqueta a la rifa... La Clàudia ha portat a treure taques tots els cartons penjats per les parets... N'hi havia un, firmat per un tal Picasso que n'hi han donat, mai dirieu quant? Catorce pessetes! Mai m'ho hauria pensat.

LLAN. (Caient aclofat en una cadira) Desgraciada!

CLAU. Com s'entén? El senyor marqués es a casa seva i és ben lliure de fer el que vulgui amb les seves coses.

TORRAT. D'això en dic parlar! Hi ha una cosa que la Clàudia no ha volgut mai portar a rentar: és una escopeta que hi ha penjada al meu quarto...

CLAU. Està clar! Es una cosa que sempre pot servir, en cas que vinguin lladres...

TORRAT. Mentrestant ens hem entretingut gastant les bales tirant al blanc, a baix el jardi... Demaneu-ho als guàrdies, que no sé pas quantes multes han apuntat a nom del senyor Marqués...

LLAN. (Les mans al cap) Ai, ai, ai,!

TORRAT. (A part, a Llantíes) A mi, plim, de fer la guitza a la polícia en nom d'un altre!

(A fóra se sent el claxon d'un auto)

LLAN. Un auto que ve aquí? Quí deu haver-hi? (Mira per les vidrieres del fons) Dimoni! (Molt esverat) La senyoreta Nelly!

TORRAT. Què dieu?

LLAN. Res. Jo me'n vaig! (surt corrents per la porta oposada a la del jardí.)

CLAU. Ep, tu, no t'escapis així!... (s'aixeca amb molts treballs i el segueix) que et vull dir quatre coses (surt darrera de Llantíes).

TORRAT. Però què els passa a aquest parell? (Cridant des de la porta on han sortit) Ei, doctor! Recordeu-vos d'enviar més medicines!

(Nelly entra mentres el Torrat està parlen. Quan e tomba es troba cara a cara amb la seva filla).

ESCENA II

NELLY, TORRAT i, poc després, POLICIA

TORRAT. (Desagradablement sorprès) Com, Merceneta! Tú per aquí?

NELLY. (Id) Papà! Què hi fas aquí?

TORRAT. (Donant-se importància) Ja ho pots veure... Acabo de passar la convalescència... I tú, com és que?...

NELLY. Convalescència, dius? Així ets tú el que... Oh!, desgraciat.

TORRAT. Com s'entén, desgraciat? Mai havia estat tan bé com ara.

NELLY. Si, sí! Saps què vinc a fer aquí?

TORRAT. A portar-me algun encàrrec de la teva mare, potser?

NELLY. (Amb un gran gest tràgic) Vinc a salvarte la vida!

TORRAT. (Tranquilament) T'ho agraeixo, noia. Però has fet tart.

NELLY. (Dramàtica) Tart dius? Què potser ja t'han enverenat?

TORRAT. Enverenat? Qué t'empatolles!... Vull dir que has fet tart, que ja me l'he salvada jo mateix la vida... Si, això si: no vull negar cap mèrit al doctor Llantíes. Cadascú el que sigui seu.

NELLY. El Doctor Llantíes! Desgraciat, però que no ho saps que et volen matar?

TORRAT. Mare de Déu, i que n'arribeu a ésser de ximples, les dones! Què em volen matar!... Si em cuiden com un matonet de monja!

NELLY. Doncs mira: saps amb quí he vingut, jo, aquí? Amb un policía. Ara el veurás.

(Surt a la galeria i fa signes a algú de fóra.)

TORRAT. Noia, no se que dir-te. Si això et diverteix... Però em sembla que ja ets una mica massa gran per jugar a lladres i serenos.

(Entra el Policía.)

POLI. Que se li ofereix senyoreta?

NELLY. Sap tot allò que l'hi havía dit, senyor Policía? Doncs ja està tot aclarit. Ja pot començar d'actuar, si vol.

POLI. A veure, a veure, no es precipiti. Anem a pams: vostè diu que el Marqués de Llagostera està seqüestrat per un metge i una infermera en aquesta torra...

NELLY. No, senyor; és el meu pare.

POLI. El Marqués de Llagostera és el pare de vostè?

NELLY. No, senyor; el Marqués està amagat a casa meva.

POLI. Senyoreta, no faci confusions. Vostè m'ha dit fa una estona que el que estava seqüestrat en aquesta torra era el Marqués de Llagostera.

NELLY. No senyor; jo li he dit que la persona seqüestrada la fan passar pel Marqués de Llagostera, però que no ho és.

(A mesura que avança la discusió, Nelly es posa

més i més nerviosa; en canvi, el Policía te la serena actitut de l'home que vol posar els punts sobre les is.)

POLI. (Jovial) I la denuncia no té més importàncía que això? Si que, vaja... Hi ha tanta gent què es fan passar per nobles sense ésser-ho!

TORRAT. (Que segueix la conversa amb molta atenció) Té, ja em comença d'agradar aquest embolic! Em sembla que ens divertirem...

NELLY (Al Torrat) Tú calla i escolta. (Al Policía) No es tracta d'això Es el meu pare el que està en aquesta casa i és el Marqués de Llagostera el que el té seqüestrat.

POLI. El Marqués de Llagostera seqüestra el pare de vostè? Amb quina intenció?

NELLY. Ho fa per que jo cobri dos milions de la companyia d'assegurances.

POLI. No sè si és que em torno ximple, però cada vegada ho veig més fosc. Resulta que vostè ha de cobrar dos milions i, en lloc d'alegrar-se'n ho denuncia a la policía com si fos un delicte...

NELLY. Ho sembla que els tinc de cobrar jo, però, de fet, quí fa el negoci és ell.

POLI El seu pare?

NELLY. No el Marqués.

POLI. (Molt atabalat) Senyoreta, a mi ja en roda el cap. El Marqués de Llagostera li proporciona a vostè els dos milions i vostè diu que és ell el que fa el negoci? Si no es tracta d'una jugada de borsa, francament...

NELLY. Ja veig que encara que parlèssim un trimestre seguit no ens entendríem. (Amb ironia) I vosté és un policía?

POLI. Està clar que ho soc!

NELLY Ningú ho diría!...

POLI. Per què? no acabo de desentrallar tot aquest galimatías que vostè m'explica? Caram, estariem ben frescos si tinguèssim d'entendre tots els tripijocs en que intervenim. Però, veurà; per posar-nos d'acord d'una vegada: a qui tinc d'agafar?

NELLY. Al Marqués de Llagostera!

POLI. Santa paraula! Ja em temía qne després de tants romansos no hi hauria ningú per detenir!

NELLY (Molt excitada, agafant el Policía per les solapes) El Marqués i un banquer que es diu Romagosa estan preparant un crim. Jo ho he descobert tot! Volen assassinar el meu pare! Vostè ho ha d'evitar. Corri, depressa! Vagi-hi desseguida. Els trobarà a casa meva. Pot disposar del meu cotxe.

POLI. Un banquer... un Marqués... un crim? Quin assumpte més salau! Vaig volant! (Surt per l'esquerra; al passar la porta, diu:) Si ho entenc, que em pengin!

ESCENA III

TORRAT, NELLY i, desseguida, CLAUDIA

NELLY Tirant-se al coll de Torrat, amb gran gest dramàtic) Papà, t'he salvat la vida!

TORRAT. (Flemàtic) Encara ho entenc més poc que aquest senyor policía!...

(Clàudia entra i en veure a Nelly abraçada al Torrat fa nu gran crit)

CLAU. Ah!, molt bé, molt bé, senyor Marqués! Es molt bonic això de rebre... senyoretes, mentres una té tants mals de caps per cuidar-lo! Si es pensa que això li ha d'ésser bo per la salut!...

TORRAT. Es la meva filla.

CLAU. Vinga, home, vinga! A mí, històries, no! Això és la seva filla? Què es pensa que tinc pà a l'ull? Si no se li assembla de res!...

TORRAT. I ara! Quines coses de dir! Qualsevol que et sentís..,

CLAU. (Sarcàstica) La seva filla! Sort que hem portat a treure taques els cromos dels seus avant passats, que, si no, la cara els cauria de vergonya.

NELLY. Papà! Aquesta dona m'insulta!

TORRAT. (Interposant-se entre les dues dones, que es volen agredir). Deixa dir; és el seu tarannà...

CLAU. Ara el veuran el meu tarannà. Soc la infermera major i aquí mano jo. De manera que, senyoreta allà hi ha la porta!

NELLY. Estic enterada del que es prepara aquí. La vida del meu pare està en perill. No permeteré el crim que volen cometre!

CLAU. I ara! Què diu aquesta ximple! La sent, senyor Marqués?

TORRAT. Si, mira, li ha agafat per aquí...

CLAU. Vaja, prous romansos! Vostè ja està tocant el dos!

TORRAT. Ep, Clàudia! Et prohibeixo que la tractis així!

CLAU. Mira, mira, com la defensa el senyor Marqués! Vostè que, ai,! m'havia dit que m'estimava... (S'eixuga una llàgrima.) I que n'ets de fals! Tots els homes són iguals!

NELLY. (Al Torrat) Es veritat el què diu aquesta dona? Ai, si la mamá s'entera. Ja et dic jo que és un sistema de donar exempla als fills...

TORRAT. (A Nelly) Res,.. saps?... allò que es fa... Un flirt de societat...

NELLY. Oh!, la mala pècora! Et volía engatussar, papà, per poguer-te assassinar amb tota tranquilitat.

CLAU. Verge del Carme! Trèguim'n aquest nyiquiris del davant o faig un estropici!

TORRAT. (A Clàudia) Apa, calmat, bojeta... (A Nelly) Noia, ens vols

deixar tranquils d'una vegada, amb la teva història? Ja et comences de fer pesada...

(Sona el timbre del telèfon.)

NELLY. El telèfon! Què deu passar...? (Fa gest d'agafar l'auricular).

CLAU. (Interposant-se) Ep, senyoreta! Aqui mano jo. Amb el seu permis, senyor Marqués. (Es posa al telèfon.) Si... digui... digui... a la torra del senyor Marqués, si... què?... com diu?... a veure, que no l'entenc... parli més clar i a poc a poc... (dirigint-se al Torrat.) Aquest home parla a claps a claps (altra vegada al telèfon) si... si... digui... què...? mort?... I ara! Vostè s'ha tornat ximple... què és policía, diu? I per policía que sigui! que m'ha d'explicar a mi... (rient) si... si... ja pot anar cantant... bé home, bé, no s'enfadi.. (Enèrgica) au, a prendre la fresca!

(Penja l'auricular)

NELLY. (Anguniosa) Quà passa?

CLAU. (Amb indiferència) Res, un bromista d'aquets que volen pendre el pél a la gent...

TORRAT. Però que t'han dit?

CLAU. Res, no sé quina mena d'història s'ha empatollat dient que vostè s'acabava de matar...

TORRAT. Tornem-hi!

NELLY. A veure, expliquis, per l'amor de Déu! Què li han dit?

CLAU. I a vostè què li importa?

NELLY Molt més del que vostè és pensa! Parli, dona, parli!

TORRAT. (Una mica intrigat) A veure, Clàudia, explica'nsa això...

CLAU. (Mal humorada) Si tant li interessa... Aquest bromista m'ha volgut espantar dient que el Marqués de Llagostera s'ha tirat per un celobert i s'ha trencat el cap. Diu que ho ha fet per que ha vist la policia a casa seva...

NELLY. Oh! (fa un gran crit i cau desmayada)

TORRAT. Que té, ara aquesta? (Li agafa el cap).

CLAU. Aquest ximple (Pel del telèfon) es veu que s'ha pensat que erem el dia dels Innocents... (Al Torrat) Deixi-la estar, que ja li passarà. Ja el conec aquest truc; sempre s'acaba demanant diners.

TORRAT. (Ofereix un vas de rom a Nelly) Apa, prén això... (Nelly no és mou) Ah!, me'l desprecies? Pitjor per tu. (Se'l beu d'un glop)

(Entra Magdalena, molt esverada..)

ESCENA FINAL

NELLY, TORRAT, CLAUDIA, MAGDALENA, i RAMON

MAG. (Amb un gran crit) Que no sabeu la notícia?

RAMON. Deixa-m'ho dir a mí, que això és del meu ram.

TORRAT. (Esveradíssim) Bufa la meva dona!

CLAU. La senyora Marquesa? Ai, ai, té un posat ben natural. .

MAG. (En veure a Nelly desmaiada) Ah! veig que sí que ja ho sabeu! (Al Torrat) I tú, perdut? Ja era hora que et deixessis veure...

TORRAT (Donant-se importància) Estimada esposa, ara no més rebo els primers dimarts de cada mes...

MAG. (Al Torrat) Apa, tú mirate-la bé la teva filla... Tal com la veus, acaba d'heredar dos milions de pessetes, l'angel de Déu!

RAMON. I quins sepelis que farem, a la família!

TORRAT. Dos milions de?... (A part a Clàudia) Es un dir-t'ho a tú, però em sembla que aquest parell encara els agrada més el mam que a nosaltres...

CLAU. Ja ho pot ben dir, senyor Marqués.

NELLY. (Tornant en sí.) Es veritat, mamà, és veritat?

MAG. (Qué està cuidant-la) I tant com és veritat, filla meva!

NELLY. Ai! (Es tonra a desmaiar.)

MAG. Aquest matí m'ha sortit quatre vegades el set de copes. No podía fallar! (Abraça a Nelly.)

NELLY. (Tornant en sí) Però s'ha mort de debó?

RAMON. Jo mateix li he encés els ciris.

MAG. (Fent el senyal de la creu.) En pau descansi!

RAMON. Requiescat in pace!

NELLY. Ai! (es torna a desmaiar.)

MAG. Amén!

(Torrat i Clàudia es miren l'escena, extranyats: Després, és contemplant l'un a l'altre i fan un gest d'espatlles significant que no hi entenen res. Torrat es rasca el cap, tot ple de duptes, i diu a Clàudia.)

TORRAT. Comença a sospitar que aquí passa alguna cosa estranya...

Fí de l'obra

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1002004078

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
Biblioteca de Catalunya
Adq. C-AtS0
CB. 1002004078
Top. A/S-8-5803
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
BC 27